

HÍRADÓ

XVI. ÉVFOLYAM, 42. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1972. OKTÓBER 14.

Kedvezően fogadták a nyugat-berliniek az NDK újabb nagyvonalú intézkedését

A nyugat-berliniek körében általános elismerést váltott ki a Német Demokratikus Köztársaság kormányának az a döntése, hogy a jövőben lehetővé teszi a látogatási engedélyek azonnali kiadását.

Az engedélyek kiadásának korábbi módszere június 3-án, a négyhatalmi egyezmény aláírásakor lépett életbe. Az NDK hatóságai által működtetett öt nyugat-berlini irodában a négyhatalmi egyezmény szellemével és a szenátussal kötött megállapodás előírásaival összhangban, hat nap alatt bírálták el a kérelmeket. Az első hetek tapasztalatai alapján ezt az időt már június végén 48 órára csökkentették.

Dr. Müttendank, az NDK külügyminisztériumának osztályvezetője magához kérte a nyugat-berlini polgármester személyi referensét, dr. Struvét, és közölte vele: a kedvező tapasztalatok a könnyített eljárás azonnali bevezetését teszik lehetővé. Az eljárás lényege: minden látogatási engedélyért folyamodó nyugat-berlini, ellenőrző lapot kap, s annak birtokában nyolc alkalommal vehet fel az NDK-ba szóló beutazási engedélyt. Az utóbbi kiállítás maximum négy órát vesz igénybe.

Az NDK kormányának ezt az újabb nagyvonalú intézkedését nemcsak a nyugat-berlini közvélemény fogadta kedvezően. A nyugat-berlini SPD vezetősége, sőt a szenátus is meglegedését fejezte ki. Schütz főpolgármester szerint: „Az október 3-án bevezetett új eljárást a szenátus nagy meglegedéssel veszi tudomásul”.

Binh asszony felhívása az ENSZ-tagállamok küldöttségeihez

Nguyen Thi Binh, a DIFK külügyminisztere üzenetben kérte fel Stanislaw Trepczynskit, az ENSZ-közügyés 27. ülésének elnökét, Lengyelország külügyminiszter-helyettesét és Elijah Mudenda zambiai külügyminisztert, az el nem kötelezett országok ENSZ-csoportjának koordinátorát, hogy befolyásukat latba vetve tájékoztassák a világszervezetet a Dél-Vietnamban kialakult rendkívül súlyos helyzetről, amely a Nixon-kormányzat példátlanul heves háborús eskalációjának következménye.

A külügyminiszter-asszony üzenetében emlékeztet kormányának kulcsfontosságú pontjaira, és felkéri az ENSZ-tagállamok küldöttségeit, hogy a jelen ülésükön foglaljanak állást az Egyesült Államok vietnami irtóháborújának elítélése mellett, követeljék, hogy az Egyesült Államok vessen véget a háborúnak, vonja ki a csapatait Dél-Vietnamból, és szüntesse meg Thieu bábkormányzatának támogatását, s ezáltal a dél-vietnami nép külföldi beavatkozás nélkül rendezhesse saját ügyeit.

Thaiföldi partizánok gyalogsági támadást intéztek az amerikai légierőnek a thaiföldi Udon mellett létesített támaszpontja ellen. A partizánok megközelítették a támaszpont szögcsodókerítését, és tüzet nyitottak a vegyes, amerikai-thaiföldi őrségre.

Az amerikai szenátus 70 százezerrel 5 ellenében 746 millió dollár összegben elfogadta a folyó pénzügyi évre

Az ENSZ-közügyés általános vitája

Kína delegátusa a nemzetközi feszültség enyhítését célzó javaslatok ellen

Az ENSZ-közügyés 27. ülésén felszólalt a Kínai Népköztársaság küldöttségének vezetője, Csiao Kuan-hua külügyminiszter-helyettes.

Felszólalásában elítélte Izrael agresszív akcióit Libanon, Szíria és más arab országok ellen. Kijelentette, hogy a Kínai Népköztársaság továbbra is minden segítséget megad Indokína népeinek, egészen addig, míg harcuk véget nem ér. Támogatásáról biztosította a DIFK javaslatát, és sürgette, hogy a Szíhanuk vezette kambodzsi királyi kormány jogait állítsák helyre.

A kínai küldöttség vezetőjének felszólalása a továbbiakban nagymértékben különbözött a közügyés jelenlegi ülésén az addig elhangzott beszédektől.

Csiao Kuan-hua állást foglalt az erőszak alkalmazásáról való lemondással és az atomfegyverek egyszer s mindenkorra való betiltásával kapcsolatos határozati javaslat ellen. Peking képviselője hangsúlyozta kormányának negatív álláspontját számos olyan javaslattal kapcsolatban, amelyek a nemzetközi helyzet normalizálására irányulnak. A többi között ellenezte a leszerelési világtérkezelési összehívását és az európai biztonsági értekezlet megtartását.

A kínai külügyminiszter-helyettes beszédében éles támadást intézett a SALT-megállapodás, a Szovjetunió és az Egyesült Államok ellen.

Mudenda zambiai külügyminiszter felszólalásában arról

szólt, hogy Portugália vegyifegyvereket alkalmaz az afrikai gyarmatainak küzdő szabadságharcosok ellen. Portugália népiértást folytat, és a többi között a növényzetet megsemmisítő vegyszereket vet be — hangsúlyozta Mudenda.

Emilio Rabca, Mexikó képviselője elítélte az egyik ország által a másik ország ellen alkalmazott erőszakot és gazdasági nyomást. Hangsúlyozta, hogy ezeket örökre meg kell szüntetni a nemzetközi kapcsolatokban.

Szvaran Szingh indiai kül-

ügyminiszter azt hangoztatta, hogy India sikrásszal az erőszak alkalmazása ellen, a béke és a biztonság övezeteinek kiszélesítéséért, valamint küzd a feszültség enyhítéséért az egész világon.

Üdvözölte azt, hogy megkezdődött a normalizálódás folyamata országa és Pakisztán között, egyúttal kifejezte sajnálkozását azzal kapcsolatban, hogy a Kínai Népköztársaság vétója miatt a Bengáli Népköztársaság képviselői nem lehetnek jelen az ülésen.

Nixon-Gromiko találkozó

Kicsérélték a SALT-egyezmények ratifikációs okmányait

Nixon amerikai elnök és Gromiko szovjet külügyminiszter a washingtoni Fehér Házban kicsérélték a rakétaelhárító rakétarendszerek korlátozásáról kötött szovjet-amerikai szerződés ratifikációs okmányait.

Gromiko nagy tapsal fogadott beszédében a két moszkvai megállapodás történelmi jelentőségét méltatta. Hangsúlyozta, hogy a Szovjetunió nagy fontosságot tulajdonít az érvénybe lépő két megállapodásnak, amely nemcsak a két ország, hanem minden nép érdekeit szolgálja, mivel a béke és biztonság a világ valamennyi népének legfontosabb léteérdeke. Rámutatott, hogy a megállapodások a békés egymás mellett élés elveinek gyakorlati érvényre juttatásával különösen fontos szerepet töltenek be a Szovjetunió és az Egyesült Államok kapcsolatainak fejlődésében. Kiemelte, hogy a második világháború óta ezek az első olyan egyezmények, amelyek a fegyverkezési verseny tényleges lefékezésére irányulnak. Aláhúzza, hogy az egyezmények érvényesülését végső soron csak az erre irányuló szándék biztosítja,

és hogy a Szovjetunió a maga részéről maradéktalanul elegendő fog tenni vállalt kötelezettségeinek.

Nixon elnök rövid beszédében bevezetőjében köszönetet mondott a kongresszus vezetőinek a moszkvai egyezmények kétpárti elfogadásáért. Hangsúlyozta, hogy a moszkvai látogatása alkalmával aláírt és most érvénybe lépő két egyezmény az első lépés a két ország fegyverkezési terheinek csökkentésére és a béke esélyeinek növelésére, s egyrészt mind az első lépés a támadó fegyverek átfogó korlátozása irányában.

Kicsérélték ezen kívül Nixon amerikai elnök és Podgornij szovjet államfő leveleit is, amelyekkel hatályba lép a Szovjetunió és az Egyesült Államok ideiglenes megállapodása a hadászati támadófegyverek korlátozásáról.

A ratifikációs okmányok kicsérélésének ünnepségére Nixon és Gromiko az amerikai elnök Camp David-i üdülőjéből érkezett. Gromiko az éjszakát az elnöki nyaralóban töltötte, ahol Nixon vendégül látta és megbeszéléseket tartott velük.

Brandt az NDK-nyugat-berlini szerződésről

Willy Brandt nyugatnémet kancellár újságírók előtt kijelentette: a bonni kormány és a nyugat-berlini szenátus teljes mértékben egyetért abban a szerepben, amelyet Nyugat-Berlin, az NSZK és az NDK viszonyát elvileg szabályozó szerződés értelmében, hivatott lesz betölteni.

A kancellár ezzel kapcsolatban két irányelvet említett: — a Nyugat-Berlinre vonatkozó elvi kérdéseket már a négyoldalú megállapodás szabályozta. Mivel e megállapodás megerősítette a négy nagy hatalom jogait, az NDK és az NSZK alapszerződésben nem kell rendezni az elvi kérdéseket;

— a gyakorlati kérdéseket azonban úgy kell rendezni, hogy — miként a közlekedési szerződés esetében — Nyugat-Berlinre is kiterjedjenek, s biztosságot Nyugat-Berlin érdekeiért.

A kancellár sajtónyilatkozatában kiemelte az NDK kormányának és a nyugat-berlini szenátus között létrejött megállapodás jelentőségét is, amelynek értelmében nyugat-

berliniek engedélyt kaphatnak arra, hogy 3 hónapon belül az általuk kívánt napokon többször is belépjenek az NDK területére.

Igazolódott az a véleményem — hangsúlyozta a kancellár —, hogy elérhetők olyan eredmények, amelyek lehetővé teszik az emberek közötti gyakoribb kapcsolatfelvételt.

Nixon fenntartja régi álláspontját a vietnami kérdésben

Nixon elnök váratlanul sajtóértekezletet tartott azt követően, hogy meghallgatta a saigoni látogatásáról visszatért Haig vezérőrnagy beszámolóját Thieuval folytatott tanácskozásairól.

Nixon elnök azt mondta, hogy az Egyesült Államok és a VDK képviselői között a tárgyalások érzékeny pontokhoz érkeztek, s ezek bizalmas jellegre hivatkozva, nem volt hajlandó közelebbi felvilágosítást adni tartalmukról.

Az elnök megismételte, hogy

Az NDK megalakulásának 23. évfordulója

Huszonhárom esztendeje, hogy létrejött a német történelem első munkás-paraszt állama, a Német Demokratikus Köztársaság. Huszonhárom év óta megszokta a világ, hogy ezt az országot így nevezzék: békeállam. Hisz létrejött egy olyan állam születését jelentő, amely egyszer s mindenkorra szakított a múlttal, a német militarista politikával, lelkiismeretesen és maradéktalanul végrehajtotta a potsdami szerződést.

Roppant nehéz körülmények között látott hozzá az NDK népe új társadalmi építéséhez. Nemcsak a világháború szörnyű hagyatékaival kellett megbirkózni, hanem a nyugati hatalmak tudatos szembőlásával, aknamunkájával. Az NDK a nyugat-európai jobboldali erők cél-táblájává vált.

A kitartó országépítő munka meghozta gyümölcsét: az NDK népe az oly virágzó, dinamikus fejlődő államot teremtett, amely ott van a földkere-

ség gazdaságilag legfejlettebb országai között. S ami azon törekvését illeti, hogy meggátolják az NDK részvételét a népek nagy családjában, nyilvánvalóan kudarcra kárkoztatott. Egyértelműen jelzi ennek a politikának a tarthatatlanságát, hogy egyre erőteljesebben bővül azoknak az országoknak a köre, amelyek nemzetközi, jogi elismerésben részesítik a szocialista német államot. Fontos mérföldkőve ennek a folyamatnak a Nyugat-Berlinről szóló négyhatalmi megállapodás, amelyben az imperialista hatalmak, a nyugati hatalmak de facto elismerték az NDK-t.

A szocialista német állam annak a jegyében ünnepelheti 23. születésnapját, hogy következetes belpolitikája, gyors gazdasági fejlődése elismerésre talál szerte a világban. Nem várható sokáig magára, hogy végleg lekerüljenek a nemzetközi politikai élet színpadáról az NDK elszigetelését célzó anakronisztikus törekvések.

Lengyel-francia nyilatkozat és egyezmény a politikai és gazdasági együttműködésről

Befejeződött Edward Gierek látogatása

Edward Gierek, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára franciaországi hivatalos látogatásának utolsó napján Párizsban, a Père-Lachaise temetőben megkoszorúzta Chopin, Thorez, valamint Wroblewski tábornok sírját. A lengyel származású Wroblewski Marx Károly munkatársa, az I. Internacionálé főtanácsának tagja és a párizsi kommun egyik katonai vezetője volt.

Ezzel egy időben a lengyel szemjelenként egy lengyel katonai delegáció élén Colombeyle-Deux-Eglises-ben De Gaulle sírját koszorúzta meg.

Gierek az Elysée-palotában ismét találkozott Pompidou elnökkel, és ötnapos tanácskozási eredményeképpen közös nyilatkozatot írtak alá a lengyel-francia barátságról és politikai együttműködésről, különös tekintettel a két ország együttes erőfeszítésére az európai kollektív biztonság megerősítésére.

Jagielski miniszterelnök-helyettes, a lengyel állami térbizottság elnöke és Giscard

D'Estaing gazdasági és pénzügyminiszter már előző este tíz óráig szóló egyezményt írt alá Franciaország és Lengyelország gazdasági együttműködéséről. Megállapodtak, hogy a két ország szakminiszterei rendszeresen egybehangolják terveiket. A kohó- és fémiparban, a vegy-, a textil- és az élelmiszeriparban, valamint az elektronikában már eddig kialakult a két ország együttműködés mélyítik, és más iparágakra, továbbá a műszaki-tudományos kutatásra is kiterjesztik. Növelik a két ország árucseréjét; Lengyelország franciaországi vásárlásaihoz másfél milliárd frankos hitelt kap.

Az aláírás után Edward Gierek Pompidou elnök társaságában az Elysée-palota előtt fogadta a köztársasági gárda díszszázalójának tisztelgését, majd a két államférfi szívélyes búcsút vett. A Lengyel Egyesült Munkáspárt KB első titkárának repülőgépe katonai tiszteletadás közepette indult el Orly repülőteréről Varsó felé.

Nyilatkozat a két ország barátságáról és együttműködéséről

Párizsban Edward Gierek, a LEMP Központi Bizottságának első titkára és Georges Pompidou francia köztársasági elnök aláírta a Lengyel Népköztársaság és a Francia Köztársaság barátságáról és együttműködéséről szóló nyilatkozatot.

A nyilatkozatban a két aláíró ország leszögezte elhatározását, hogy európai politikájában az alábbi elvek tiszteletben tartására építi: lemondás az erőszak alkalmazásáról vagy az ezzel való fenyegetőzésről; a szuverenitás, az egyenjóltság és a függetlenség tiszteletben tartása; be nem avatko-

zás a belügyekbe; a fennálló határok sérthetlensége.

A nyilatkozatban a két fél kifejezésre juttatta meggyőződését, hogy megállapodásuk összhangban van mindkét nép mélyreható érdekeivel, s az európai nyhülést, az európai biztonságot és az együttműködés megszilárdítását szolgálja. A felek kijelentik, hogy az előrehaladás ezen a területen előmozdítja a béke és a nemzetközi biztonság megszilárdulását, az ENSZ alapokmányában foglalt céloknak és elveknek megfelelően.

A nyilatkozat megállapítja, hogy mindkét fél célja az enyhülési folyamat előmozdítása, az európai biztonságot megszilárdítása, a kontinens tömbökösztottságának megszüntetése és az európai népek sokoldalú együttműködésének kibontakoztatása.

A két fél elhatározta politikai együttműködésének bővítését, többek között rendszeres konzultációk megtartásával, minisztereknek vagy ezek képviselőinek szintjén.

A nyilatkozat rámutat a két fél elhatározására, hogy fejleszti gazdasági, kulturális és tudományos-műszaki együttműködését; kifejezik meggyőződésüket, hogy a Lengyel Népköztársaság és Franciaország sokoldalú együttműködése elő fogja mozdítani a feszültség enyhülését és a béke megszilárdulását Európában és az egész világon.

Waldheim-jelentés

Sok ENSZ-tagállam támogatja a leszerelési világértelkezletet

Waldheim ENSZ-főtitkár nyilvánosságra hozta az ENSZ-közgyűlés előző, 26. ülészakája által sürgetett beszámolót a leszerelési világértelkezlet előkészítéséről. A jelentés 33 ENSZ-tagállam és az NDK állásfoglalását tartalmazza a konferencia céljáról, napirendjéről, helyszínéről és időpontjáról, valamint az előkészítésével összefüggő kérdésekről.

A leszerelési világértelkezlet összehívását a Szovjetunió javasolta. Sok ENSZ-tagállam vélekedik úgy, hogy a konferencia nagymértékben hozzájárul a nemzetközi enyhüléshez.

Mint a jelentés megállapítja, az Egyesült Államok egyelőre nem tartja időszerűnek az értekezletet, de nyitva hagyta az ajtót a konferencia későbbi időpontban történő megtartása előtt.

A TASZSZ hírtgyűlése New York-i tudósításában megállapítja:

Sajnálatra méltó Peking képviselőinek ezzel kapcsolatos állásfoglalása. Csiao Kuan-hua, a Kínai Népköztársaság külügyminiszter-helyettese a közgyűlés plenáris ülésén kijelentette, hogy a kínai kormány nem ért egyet a leszerelési világkonferencia összehívására tett szovjet javaslatokkal és „jobb, ha azt nem tartják meg”.

Az enyhülés ellenzőinek ilyenfajta megnyilatkozásait

élesen elítélik a közgyűlésen résztvevő küldöttek, amelyek úgy vélik, hogy a szovjet javaslat a béke ügyét szolgálja.

Az ENSZ-közgyűlés ülésén felszólalt Mirko Tepavac jugoszláv külügyminiszter. Világmegette akcióit sürgetett a terrorizmus ellen, hangsúlyozta azonban, hogy ezzel nem szabad sújtani a nemzeti felszabadító mozgalmat, azaz a terrorizmus veszélyét ürügyül felhasználni arra, hogy akadályozzák az igazságos és jogos harcokat, amely az elnyomás és az igazságtalanság ellen folyik.

Péter János külügyminiszter New Yorkban találkozott Mirko Tepavac jugoszláv külügyminiszterrel. A közvetlen baráti eszmecsere a két országot érintő kérdésekről, valamint az ENSZ-közgyűlés jelen ülészakával összefüggő kérdésekről volt szó.

Az ENSZ székhelyén találkozott Rogers amerikai és El-Zajjat egyiptomi külügyminiszter. El-Zajjat hasznosnak nevezte a találkozót, és kiáltásba helyezte, hogy még egyszer találkozzék amerikai kollégájával.

Gromiko szovjet külügyminiszter New Yorkban ismét találkozott Szvaran Szingh indiai külügyminiszterrel. A találkozó, amelyet meleg baráti légkör jellemezett, a külügyminiszterek folytatták a véleménycserét a közgyűlés napirendjén szereplő több kérdésről.

Svédország újabb segítséget nyújt a VDK-nak és a DNFF-nek

Krister Wickman külügyminiszter a Svéd Szociáldemokrata Munkaspárt kongresszusán elhangzott beszédében a vietnami kérdéssről szólva hangsúlyozta: „Nem szabad csökkentenünk a háború ártatlan áldozatainak nyújtott segítségünket, ellenkezőleg, fókuszunk kell és fokozni is fogjuk erőfeszítéseinket. Előkezesületeket teszünk arra is, hogy a jövőben a vietnami nép által kormányzott, békében élő Vietnam újjáépítésében szintén segíthessünk.”

A svéd külügyminiszter beszámolt arról, hogy kormánya növelte a Vietnami Demokratikus Köztársaságnak és a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Frontnak nyújtott humanitárius támogatást. Svédország további 130 millió koronára értékű segítséget nyújt a VDK-nak textilárak, papírárak, sürtített tej, orvosságok és kórházi felszerelések formájában. A svéd kormány előzőleg 150 millió koronára összegű segítséget irányított elő a demokratikus Vietnammak a háború utáni újjáépítési munkálataira.

— Reméljük — mondta a külügyminiszter —, hogy segítségnyújtásaink nagy része még ebben a költségvetési évben (vagyis jövő év júliusáig) elfut Hanoiba, annak ellenére, hogy a szállítást hátráltatja a Vietnami Demokratikus Köztársasághoz vezető utak bombázása és az ország kikötőinek elaknásítása — mondta Krister Wickmann. Bejelentette, hogy Svédország még nagyobb humanitárius segítséget kíván nyújtani azoknak az embereknek, akik az indokínai felszabadító mozgalom ellenőrzése alatt álló területeken élnek. E segítség nagy részét, tízmillió korona értékű gyógyszert és egyéb árucikkeket, a DNFF kapja.

A svéd külügyminiszter kijelentette, hogy kormánya diplomáciai kapcsolatot kíván létesíteni a Német Demokratikus Köztársasággal, ha majd a két Németország a folyamatban lévő tárgyalások eredményeként rendezte a kapcsolatait. A diplomáciai kapcsolat felvételének ideje már nincs messze — mondta Wickmann.

A malaysiai kormányfő befejezte moszkvai tárgyalásait

Tun Abdul Razak malaysiai miniszterelnök, aki a szovjet kormány meghívására hivatalos látogatáson volt a Szovjetunióban, elutazott Moszkvából. Alekszej Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke, Vlagyimir Novikov, a Minisztertanács elnökhelyettese, miniszterek és más hivatalos személyiségek búcsúztatták a repülőterén.

Tun Abdul Razak hat napig tartózkodott a Szovjetunióban. Tárgyalásokat folytatott Koszigin szovjet kormányfővel, és felkereste Nyikolaj Podgornij, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnökét is. Látogatása idején aláírták a szovjet-malaysiai gazdasági és műszaki együttműködési egyezményt, valamint a kulturális és tudományos együttműködési egyezményt.

Mint a megbeszélésekről kiadott közös közlemény megállapítja, a Szovjetunió és Malajzia „megerősítette törekvéseit, hogy a jövőben is erőfe-

zítéseket tesz az enyhülés, a béke megerősítése és a nemzetközi együttműködés fejlesztése érdekében”.

A két ország kifejezésre juttatta komoly aggodalmát az Indokínában kialakult helyzet miatt. Sikkraszállnak a vietnami, laoszi és kambodzsai rendezés mellett, ezen országok elidegeníthetetlen joga alapján, hogy nemzeti érdekeiknek megfelelően és bármilyen külföldi beavatkozás nélkül saját maguk határozzák meg sorsukat. A felek eszmecsere folytatták az Ázsiában kialakult helyzetről is. Egyetértettek abban, az ázsiai népek biztonságának érdeke megköveteli, hogy a térségben mielőbb számolják fel a konfliktusokat és a feszültségeket.

A malaysiai miniszterelnök a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnökét és a szovjet miniszterelnököt hivatalos látogatásra hívta meg. A szovjet vezetők a meghívást elfogadták.

Egyiptomi vállalatokat zárat be a szudáni kormány

Kairóban általános meglepetést keltettek a szudáni kormány legutóbbi intézkedései, amelyek nyomán felszámolták két Szudánban működő egyiptomi kereskedelmi vállalatot, távozásra szólították fel a kairói egyetem kharthumi tagozatának rektorát és tanárait, visszarendelték az Egyiptomban állomásozó szudáni csapatok egy részét és az egyiptomi fővárosban tartózkodó szudáni hivatalos személyeket. Khartum további, a fentiekhez hasonló lépéseket helyezett kilátásba.

A kairói hivatalos szóvivő hangsúlyozta, hogy Egyiptom nem akar sem vitát, sem ellenségeskedést a szudáni kormánnyal, mindenáron fenn kívánja tartani a két népet összekötő baráti és jószomszédi kapcsolatokat.

Az első kommentárok igyekeznek magyarázatot találni Nimeri elnök barátságatlan magatartására. Kuddusz, az Akhbar El-Jom főszerkesztője arra a végső következtetésre jut, hogy Szudán kifejezetten az amerikai beavatkozás eredményeként építi le egyiptomi és líbiai kapcsolatait, bár Nimeri sohasem tagadta, hogy a múlt év nyarán Egyiptom és Líbia mentette meg őt a biztos bukástól. Az Egyesült Államok szemmel láthatóan szudáni befolyásának növelésével próbálja magát kárpótolni az Ugandában elvesztett befolyási területért. A szudáni-amerikai diplomáciai kapcsolatok

ez év nyarán történt helyreállítása — mutat rá a szerző — azért váltotta ki az arab közvélemény kritikáját, mert erre a lépésre a Szovjetunióhoz fűződő kapcsolatok visszafelépítése nyomán került sor.

Az egyiptomi sajtó annak idején élesen bírálta Nimerinek azt a döntését, hogy helyreállítja a diplomáciai kapcsolatokat az izraeli agressziót támogató Egyesült Államokkal. Az Akhbar El-Jom mostani kommentárja arra is kitér, hogy vajon miért adják vissza az államosított és elkobzott vállalatokat eredeti tulajdonosaiknak, akik részben külföldiek, részben lojálisak Nimeri politikájára iránt?

Kuddusz a megromlott szudáni-líbiai, illetve szudáni-egyiptomi viszony feltételezett okai között megemlíti, hogy Khadafi állítólag jelentős szudáni beruházásokat ígért Nimerinek abban az esetben, ha országa csatlakozik az Arab Államszövetséghez. Ez, mint ismeretes, nem következett be, s a visszautasítás miatt megromlott a személyes viszony Nimeri és Khadafi között.

A haladó arab rendszerek már jó ideje aggodalommal szemlélik a szudáni rezsim jobbratolódását, a nyugati politikai és gazdasági befolyás fokozódását, Szudán közeledését egyes reakciók arab és afrikai államokhoz, ami szükség szerűen az antiimperialista arab egység gyengüléséhez vezet.

Az Ember csillaga

Tizenöt esztendővel ezelőtt, egy este kékesfehéren világító csillag haladt át az égbolton, kisvártatva újból megjelent; azután többször is az éjszaka folyamán — az Ember új csillaga volt...

Azon az éjszakán megkezdődött a kozmikus korszak, fenn keringett a világ első mesterséges holdja, az első szovjet szputnyik — legyőzve a lehatalmasabb természeti erőt, amelynek lehetőségétől földre hull az alma, de megmozdulnak az óceánok vizei is. Aminek engedelmeskednek a zabolátlan üstökösök, és aminek hatására forogni kezdenek a csillagrendszerek. Ezt az óriást, az általános tömegvonzást, a gravitációt kényszerítette megadásra az ember...

És a csillagporral teleszórt éjszakák országútján egymás után következtek a nagy mérföldjelzők: az első ember irányította űrhajó Jurij Gagarinnal a fedélzetén; a Vosztock-űrhajók repülése; a Kozmosz mesterséges holdak legiója: a csoportos űrrepülés; autómata állomás síma leszállása a Holdra, a Vénuszra; a Mars körül keringő és leszálló berendezések; a Szozuz-űrhajók kiemelkedő teljesítményei; a Proton nehéz szputnyikok; a Poljot manőverező holdak; a Meteorok és Molnyiják a meteorológia és a hiradástechnika szolgálatában...

Közben a kozmikus krónika újabb fejezettel bővült: az ember idegen égitestre tette a lábát. Bátor amerikai asztronauták elérték a Holdat, és lassan erősödött egy nemcsak földgömbmértű, hanem már a világűr „mértékveségeivel” mérhető együtt-

működés a kozmosz békés meghódítására.

Az ember sürgető feladatává vált, hogy elejét vegyék a világűrben minden katonai tevékenységnek, és ügyeljenek, nehogy tömegpusztító fegyverek kerüljenek Föld körüli pályára. A Szovjetunió az érdekem, hogy tíz évvel az első szputnyik felbocsátása után — 1967-ben, az ENSZ égisze alatt, a szerződő felek kimondták, hogy a világűr a már paragrafusokba szedett jogi normák szerint csakis békés célokból kutatható, illetve használható, és ehhez a megállapodáshoz sorra csatlakoztak a földkerekség országai. Az első „kozmoszjogi” megállapodás nem maradt írott malaszt...

Napjainkban nem az a fő kérdés, hogy „kié a világűr?”, hanem hogyan kívánjuk felhasználni az általunk megismerhető világot, miként akarjuk formálni biológrendszerünket, vagy éppen a Földet. Biztatóak azok a szovjet és amerikai nyilatkozatok, amelyek szerint a nem is olyan távoli jövőben már közös kísérletekre, például űrhajók összekapcsolására kerülhet sor. Még a XX. században közös erővel vághatnak neki az asztronauták a Földet és a Marsot elválasztó roppant távolságnak, hogy a tudomány és a haladás számára meghódítsák a titokzatos, rótt fényű bolygót...

Százezer esztendő teltek el az örökkévalóság órájában, s csak egy másodpercnél tünő tizenöt esztendő múlt el, hogy az Ember csillaga feljutott az égre — megkezdve diadalmas keringését, jelezve egy új korszak eljöttét.

Anker Joergensen az új dán miniszterelnök

Hivatalosan is kinevezte II. Margit királynő Dánia új miniszterelnökévé Anker Joergensent. A szociáldemokrata képviselő megbízatását Jens Otto Krag miniszterelnök utódjaként kapta, aki október 3-án, a Dánia közös piaci csatlakozásáról tartott népszavazást követően mondott le.

Anker Joergensen az első olyan dán miniszterelnök, aki életének nagy részét a szakszervezeti mozgalomban töltötte. Az új kormányfő 50 éves. Szegény családból származik. Anyagi nehézségei miatt csak 23 éves korában érettségizett.

Fiatalkora óta élénken érdeklődött a társadalompolitikai és szakszervezeti kérdések iránt. Társadalompolitikai tanulmányait az Egyesült Államokban, a Harvard Egyetemen alapozta meg.

Joergensen 14 éves korában

lépett be a szakszervezetbe. Röviddel a második világháború után funkciót kapott a Dán Szakmunkás Szakszervezetében, amely 250 ezen tagjával az ország legjelentősebb érdekvédelmi csoportosulásának számít. 1964-ben a képviselőház tagjává választották a szociáldemokrata párt listáján. Négy évvel később a szakmunkás szakszervezet elnöke lett. Joergensen támogatta országának közös piaci csatlakozását, jóllehet az általa vezetett szakszervezet igen sok tagja „nem”-mel szavazott a népszavazáson.

Anker Joergensen elég nehéz politikai helyzetben váltotta el a miniszterelnöki funkciót, hiszen a szociáldemokrata pártot mélyen megosztotta Dánia közös piaci csatlakozásának kérdése.

Véget ért az arab hármassúcúsrtekezlet

Kairóban véget ért az Arab Köztársaságok Szövetsége elnöki tanácsának 5. ülészakája. Ennek keretében Szadat egyiptomi, Khadafi líbiai és Asszad szíriai elnök kétnapos tanácskozáson áttekintette a jelenlegi közel-keleti politikai és katonai helyzetet, valamint a szövetség egyes szervezeti kérdéseit.

Mohamed Ahmed, a tanács titkára az ülészakán után közölte, hogy az államfők megvitatták a két Jemen közötti testvérnyilkos háború kérdését, és megbízták Szadat elnököt, hogy a két államban ténymegállapító körúton lévő személyes megbízottjának visszatérése után tegye meg a szükséges intézkedéseket a konfliktus rendezésére.

Az elnöki tanács tanulmányozta az NSZK-ban élő arab állampolgárok ellen hozott intézkedéseket és úgy döntött, hogy hasonló korlátozásokat léptet életbe a három köztár-

ságban tartózkodó NSZK-állampolgárokkal szemben. Az Al Anba című, Jeruzsálemben megjelenő arab nyelvű lap közli Jordánia tájékoztatóügyi miniszterének nyilatkozatát, amelyben kijelenti: Jordánia nem ellenzi a különbékét Izraellel, ha visszavonják az izraeli csapatokat a Jordán folyó nyugati partján levő valamennyi megszállt területről.

Mose Dajan izraeli hadügyminiszter a Figaro című francia lapnak adott nyilatkozatában kijelentette, Izrael nem hajlandó feladni az általa megszállt területeket.

— Ha az arab nemzetek kikényszerítik a választást a béke és a megszállt területek megtartása között, akkor nem lesz béke — mondotta a hadügyminiszter. — Az új határok mellett döntök, mert jobban bízom csapatainkban, mint az egyiptomiak ígéreteiben.

VIAGHIRADÓ

Dán népszavazás jóváhagyta a Közös Piacba való belépést

Dánia lakossága a népszavazáson igennel szavazott az ország belépésére a Közös Piacba.

Dánia közös piaci tagságára 1955 932 szavazatot adtak le, a belépés ellen 1124 106 szavazó foglalt állást. A népszavazáson a részvétel 89,9 százalékos volt, ami rekordnak számít Dánia történetében. Érdekes, hogy Grönland lakossága nem szavazta meg a közös piaci tagságot, főleg halászati kérdések miatt.

A népszavazás után egy nappal Jens-Otto Krag, dán miniszterelnök váratlanul bejelentette lemondását.

A hír bombaként robbant Kopenhága politikai körében. Krag mintegy megnyugtatóként közölte, hogy régóta fontolgatta már ezt a lépést, és a kormány továbbra is

tiszttségében marad. A miniszterelnök lemondását személyes okokkal indokolta.

A szociáldemokrata párt elnöksége ülést tartott, s az elnökség tagjai Anker Joergensent, a segédmunkások szakszervezetének elnökét javasolták a távozó miniszterelnök utódjául. Mint a nyugati hírtgyűlések írják, az ötvenéves szakszervezeti vezető a párt mérsékelt, középbal szárnyához tartozik, régi szakszervezeti aktivista, s tagja a Folketingnek (parlament).

★ ★ ★

Most már úgy látszik, eldőlt a kérdés: a jövő januárban tíz helyett csak kilenc taggal kezd meg a működését a kibővült Közös Piac. Miután a norvégok jó egy hete becsapták ma-

guk előtt a Közös Piac ajtaját, nagy esélyei voltak annak, hogy hasonlóan cselekszik a legdélibb skandináv államnak, Dániának lakossága is.

Hogy ez mégsem így történt, abban több tényező játszott szerepet. Talán a legfontosabb: a norvégoktól eltérően a dán parasztságnak — amely nagyrészt az állattartásból él — érdekei fűződnek a belépéshez. Egyrészt az EKG-ban magasabb az élelmiszerárak, mint Dániában, másrészt a Közös Piacról való elzárkózás azzal fenyegetett, hogy elvesztik a dán sertéshúskészítmények, tejtermékek legfőbb piacát, Nagy-Britanniát.

A dán korona — az ország fizetési mérlegdeficitje, a gyenge lábon álló gazdaság miatt — a tőkés pénzrendszer egyik legterékenyebb pénze. Nyomós érvek szerepelték tehát a dánok előtt a lehetőség: csatlakozva az EKG-hoz, évi kétmilliárd-hárommilliárd korona pótvédelemhez jutnak, ezzel betömhetik a négy-milliárdos költségvetési hiány támasztotta rés nagyobbik részét. Nyilvánvalóan része volt a döntésben annak a keserű tapasztalatnak is, amelyet

Koppenhágában szereztek az évekkel ezelőtti skandináv integrációs kísérletek meddő-sége nyomán.

A dán nagytőke, az uralkodó osztály — amely a közös piaci tagság legfőbb haszonélvezője lesz — természetesen még inkább eltúlozta a nehézségeket, a korona gyengélkedésének valódi mértékét, hatalmas propagandakampánnyal sugalmazta: mindegy a Közös Piac az egyetlen megoldás. A nagytőkés propagandakampányt nemcsak a közös piaci tagállamok támogatták, hanem — érdekltségét a téma iránt nem is lepezve — a NATO-parancsnokság is helyeselte.

De emellett is a dánok tekintélyes része felismerte azt, amit a kommunista párt lánja tömören így foglalt össze: „Dánia függetlenségét mind gazdasági, mind politikai szempontból veszélyezteti az a tény, hogy összekötötte sorsát a tőkés Európa nagyhatalmaival.” Ezt igazolja, hogy a szavazók több mint egyharmada voksát a „nem” javára adta. Koppenhágában pedig — ahol legnagyobb a munkásság aránya — a részvevők 59 százaléka az EKG ellen szavazott.

Megelőzhető-e a tiltott visszatérés vétsége?

Mostanában a visszaesés új formájával találkozunk. Gyakran tapasztaljuk, hogy egyesek az utóbbi tíz év alatt 10–12 esetben voltak büntetve tiltott visszatérés vétsége miatt, s más bűncselekményt nem követtek el. Felmerül a kérdés: mi az oka ennek a jelenségnek, törvényszerű-e, hogy a tiltott visszatérés vétsége miatt elítelt visszaesővé válik. Mielőtt a fenti kérdésre válaszolnánk, ismerkedjünk meg ennek a bűncselekménynek a lényegével.

A tiltott visszatérés vétsége egy — eléggé súlyos — mellékbüntetéssel, a kitiltással kapcsolatos. Tapasztalatunk szerint a tiltott visszatérés vétségében, visszaesők nincsenek felszámolva a kitiltás lényegével, ennek jelentőségét lebecsülik, és ezt a mellékbüntetést nem veszik elég komolyan. Mi a

kitiltás lényege és alkalmazásának törvényi előfeltétele? A kitiltást a törvényben meghatározott bűncselekmény esetén és csak szabadságvesztés mellett lehet alkalmazni mellékbüntetésként. A Btk. az egyes bűncselekményeknél külön megjelöli, ha kitiltásnak is helye van. Többek között alkalmazható a Btk. IX. és X. fejezetében meghatározott bűntettek, továbbá a tiltott határátlépés, az embercsempészség, a közveszélyes munkakerülés büntetésében visszaeső, a tiltott szerencsejáték büntetésében visszaeső, valamint a garázdaság büntetésének stb. elkövetőjével szemben; természetesen akkor, ha a bíróság szabadságvesztést szabott ki főbüntetéséül. Harmadik előfeltételként jelöli meg a törvény a közérdek veszélyeztetését.

A kitiltás lényege

tehát, hogy a bíróság a törvényben megjelölt büntetés szabadságvesztésre ítélt elkövetőjét egy vagy község (város), vagy az ország valamely részének — meghatározott időre — elhagyására kötelezi, ha az ezeken a helyeken való tartózkodása a közérdeket veszélyeztetné. A kitiltás legrovidebb tartama hat hónap, leghosszabb tartama öt év.

A kitiltás megszabott tartama az ítélet jogerőre emelke-

súlyos mellékbüntetés,

mert már önmagában is jelzi az elítelt fokozott társadalmi veszélyességét, hanem súlyos ez a büntetés a végrehajtás módja miatt is. Minden más büntetés végrehajtása lényegében az állami szervek intézkedéseiből áll. Különösen vonatkozik ez a büntetés megkezdésére. Ha a szabadságvesztésre ítélt előírt időpontban nem kezd meg a büntetés letöltését, elővezetik, előállítják. A pénzbüntetés helyettesítő szabadságvesztés végrehajtását elrendelik, ha az elítelt a pénzbüntetést nem fizeti meg. Szabadságvesztésre változtatják át a javító-nevelő munkát, ha az elítelt a javító-nevelő munkát nem kezdi meg. Foglalkozástól való eltiltás esetén az adott szakmában nem kap az elítelt munkaidői engedélyt, illetve bevonják tőle. Közügyektől való eltiltás esetén az elítelt elveszti katonai rendfokozatát, visszavonják belföldi kitüntetését. Lehetne még a példákat

A kitiltott kötelezései

az alábbiakban foglalhatók össze: A kitiltott személy — rövid időn belül — köteles a saját maga által választott más helyiségbe költözni. Köteles bejelenteni a lakcím megváltozását. Ez a bejelentés csak személyesen történhet, s ehhez be kell szerezni a bejelentő lapot az állandó lakcímről, illetve az ideiglenes lakcímről. A beköltözést követő 15 napon belül be kell jelenteni az új, esetleg csak ideiglenes lakcímet. Ugyancsak bejelentési kötelezettség alá esik az ideiglenes lakcím megszűnése is.

A jogszabály értelmében a személyi igazolványnak mindenkor a tényleges adatokat kell tartalmaznia. A bejegyzett adat változását az igazolvány tulajdonosa köteles haladéktalanul a bejegyzésre jogosult hatóságnál, szervnél — az igazoló okiratok bemutatásával egyidejűleg bejegyeztetni. Tehát a kitiltott is köteles bejegyeztetni személyi igazolványába a lakcímváltozást. Általános szabály, hogy a szemé-

désével kezdődik. E tartamba nem számít be a bv.-intézetben töltött idő, valamint az az idő sem, amely alatt az elítelt a szabadságvesztés végrehajtása alól magát kivonja. Ezekből a feltételekből látható, hogy a kitiltás nem általánosan alkalmazható mellékbüntetés. Ez azt jelenti, hogy a kitiltás alkalmazása az elkövető, az elítelt fokozott társadalmi veszélyességére utal. A kitiltás nemcsak azért

szorolni. A lényeg az, hogy a büntetés végrehajtása érdekében az állami szervek intézkedéseket tesznek. Más a helyzet a kitiltásnál. A jogszabály az állami szervet nem kötelezi arra, hogy a kitiltás végrehajtásáról gondoskodják, hogy a kitiltás megkezdését kikényszerítse. A kitiltás lényege abban van, hogy a kitiltott köteles elhagyni a számára tiltott területet, s oda a bíróság által megszabott időtartam lejártáig nem térhet vissza. Ha ezt a tilalmat megszegi, a tiltott visszatérés vétségét követi el, amelynek büntetése első esetben hat hónapig, visszaesés esetében pedig egy évig terjedő szabadságvesztés. A kitiltottnak személys érdeke tehát, hogy tisztában legyen kötelezéseiével és jogaival, és ennek megfelelően cselekedjék. Így, és csak így kerülhető el a tiltott visszatérés vétségének elkövetése és az ebben való visszaesés.

lyi igazolványt tulajdonosa köteles sértetlenül megőrizni, magánál tartani és a hivatalos személyek felhívására személyazonosságának igazolása céljából átadni. Ez természetesen kötelezése a kitiltottnak is. Be kell mutatni a személyi igazolványt a helyi lakónyilvántartónak is nyilvántartás céljából, mégpedig mind az állandó lakóhely elhagyásakor, mind az oda visszatérés alkalmával. Alapvető kötelezése végül a kitiltottnak, hogy a számára tilos községbe, városba, megyébe, országrészbe — a kitiltás megszabott tartamának lejártáig — ne térjen vissza. Halaszthatatlanul sürgős és indokolt esetben lehetséges ugyan a visszatérés, de ehhez az új lakóhely szerint illetékes rendőri szerv előzetes engedélyre van szükség. Az írásbeli engedélyt a kitiltott tartsa magánál, mert esetleges igazoltatás alkalmával erre szüksége van. Ezek a kötelezések nem különlegesek,

megtartásuk a kitiltott érdeke.

Számos esetben ui. a kitiltott éppen azért jutott el a tiltott visszatérés vétségének elkövetéséig, mert nem vette figyelembe a fenti előírásokat. Gyakran tapasztaljuk, hogy a kitiltás hatálya alatt állók, ezeket a könnyen teljesíthető

előírásokat is elhanyagolják. Ennek eredménye újabb büntető eljárás, újabb elítélés. Aki ezeket a minden állampolgárra is kötelező rendelkezéseket nem képes betartani, még kevésbé képes ennél többre. Sokan ezt képtelenek felis-

merni, pedig ez még önmagában nem is elegendő. Alapvetően fontos ui., hogy a kitiltás hatálya alatt álló elítelt szabadulásakor ne legyen létbizonytalanságban. Másnéven: a tiltott visszatérés vétsége elkerülhető, ha az elítelt már a szabadságvesztés letöltésének ideje alatt felkészül a szabad életre.

A kitiltott egyetlen módon kezdheti el a szabadulás utáni életét: ha előre rendez mindent. Sokan azt gondolják, ha írnak egy-két vállalatnak, mindent elintéznek. Nem így van. Nem elegendő írni egy vállalatnak, s nem elegendő az onnan kapott biztató ígéret sem. Hiába van munka, ha nincs szállás. Mit tegyen tehát a kitiltott? Szinte már a büntetés letöltésének kezdetén

kérje a nevelő segítségét,

beszélje meg vele őszintén helyzetét, körülményeit, és kérje a tanácsát. A tanácsok szerint célszerű kiválasztani a szabadulás utáni munkahelyet. Kivánatos az is, hogy az elítelt az illetékes ügyészről is kérjen kihallgatást, és kérje az ügyesség közreműködését annak érdekében, hogy a kiválasztott vállalat időben válaszoljon. Az ügyesség segítséget nyújt abban is, hogy a kitiltott esetleg milyen más üzmenél, vállalatnál helyezkedjék el.

Az elítelt csak akkor lehet nyugodt, ha már a szabadulása alkalmával ismeri az új munkahely nevét, székhelyét, sőt, ha tudja azt is, hogy kinél kell jelentkeznie, illetve hol lesz a szállása. Szeretném hangsúlyozni, hogy a szabályok csak arra kötelezik az illetékes szerveket, hogy segítsék az elíteltet a szabadulás utáni elhelyezkedésben. A kitiltottnál ennél többre van szükség. A kitiltott csak akkor lehet biztos a jövőjében, ha olyan körülmények között szabadul, hogy a hivatalos szervtől kapott értesítés birtokában jelentkezhet a szálláshellyel rendelkező vállalat megnevezett dolgozójánál, ahol már szinte várják a szabadulót. Ezt természetesen nem lehet lebonyolítani négy hét alatt. Ezért kell már a szabadságvesztés-büntetés megkezdésének elején lépéseket tenni a szabadulás utáni körülmények rendezésére. A nevelő, az illetékes ügyész, az illetékes tanács egyaránt segítséget ad, de ezt kérni kell.

Dr. G. I.

AZ ASSZONY A FÉRFI TÁRSA.

— Milyen egyszerűen és magától értetődően hangzik — s milyen hosszú utat kellett megtenni addig, amíg ezt így ki lehetett jelenteni.

Az asszony évszázadokon vagy ezredekken keresztül csak kiszolgálója volt a férfinak. (Ez érvényes volt azokra a korokra is, amikor lovagok, trubadúrok imádták az asszonyokat; imádták, nevéket dalba foglalták, de jatekszernek tekintették őket...) — Ma az asszony egyenrangú társ — legalábbis elméletben.

— Engem a férjem küldött lopni. Menni kellett, mert megvert volna. Hatszor voltam miatta börtönben, most meg összeállt egy másik nővel. Most már nem kellene nekem, ha térden állva könyörögne is!

— Csak miatta lopott? Azért, mert félt tőle?

— Nem, kilenc kiskorú gyermekem miatt is. Ő nem dolgozott, csak kocsmázott, kellett a pénz.

— Amikor először került börtönbe, hány gyereke volt?

— Egy.

— És akkor miért lopott?

— Hát... Mert akkor még nagyon szerettem a férjemet. Az asszony fogadkozik: nem kell többé a férje, nem

Szánni is nehéz...

Bizonytalanul imbolyog egy férfi a villamosmegállóban. Elszalad előtte egy-két szerelvény, mire közömbösen legyint, és félhangosan morgogja:

— Majd jön a következő... — Mint akinek mindegy már, hogy hol fog kikötni az éjszakában.

Valamivel később, mintha kezdene magához térni, dühösen csap ököllé a semmibe:

— Nem kellett volna az utolsó pohárral meginni. Milyen jól bírtam addig! De ki tehet arról, hogy összetalálkozik az ember az egyik legjobb munkatársával! Ilyen a véletlen! Menne hazafelé az ember, és valaki megszólítja...

És tessék, most itt vagyok...

Végeredményben többet vagyok együtt a munkatársammal, mint a családommal. Nem sérthetjük meg egymást azzal, hogy a meghívást visszautasítjuk. Ha pedig ő fizet, nekem viszonzanom kell. Azt hiszem, legjobban lenne sétálni egyet. Ilyen állapotban nem mehetek haza — tűnődik magában.

El is indulna, de közben megszólítja valaki:

— Mi ugyan már várhatjuk a villamos!

— En elindulok gyalog — néz újdonsült ismerőseire a férfi.

— Megnézem, mikor jön az utolsó járat. Aztán mehetünk együtt is... Nincs remény — lépett vissza a táblától. — Ilyen a mi szerencsénk. Nem tud valami jobb helyet a közelben? Meginnék egy pohár sört — sóhajtott. — Egyedül nincs hozzá kedvem.

— Nem lenne rossz. Mindig szerettem az okos embereket. Mehetünk!

Akkor hökkent meg, amikor észrevette, hogy legalább öt ismeretlen alak veszi körül. Most már akár akart, akár nem, mennie kellett a társasággal.

A támadók vidám élcelődéssel igyekeztek olyan látszatot kelteni, hogy baráti társaság van együtt. Nem izgatta őket, hogy a közepben botorkáló férfi körbehordja a tekintetét, hogy kik közé is került.

Akkor fordult komolyra a dolog, amikor betértek egy alig megvilágított, teljesen kihalt mellékutca. Ellentmondást nem tűrő hangon dörgött rá az egyik:

— No, hapsikám, elő a zsu-gával!

— Mivel?

— Ne mondjam még egyszer!

Mire a megszeppent férfi újra kérdezhetett volna, ket-

ten a karját fogták, ketten pedig a zsebeit kezdték kutatni.

Az utolsó fillérjétől is megszabadították.

A társaság egyik alacsony, vézna termetű tagja tétlenül figyelte társait. Akkor ocsúdott fel, hogy ő is kapott munkát, amikor a megbeszélést tartották, amikor a bandafőnök ráfordult:

— Kicsi, mire vársz?!

A „Kicsi” becenevre hallgató Balogh Imre sem várt tovább. Látva, hogy a lefogott férfi magatehetetlen, bátran ütt.

★

Balogh Imre azóta sem érti, hogyan végződhetett egyetlen ökölcsapás két év nyolc hónappal. Nem volt kedvünk arról beszélni vele, amikor Nagyfán találkozunk, hogy a bandában elkövetett garázdaság, rablás mennyire súlyos bűncselekmény, hogy többet is kaphatott volna, hogy az ilyen magatartást mélyen elítéli a jó érzésű emberek, hogy hadd legyen minél szigorúbb a felelősségre vonás — mások nyugalma érdekében. Hangsúlyozzuk, nem ezért hívtuk át a fegyelmi zárkából a nevelői szobába. Balogh Imre a büntetésvégrehajtási intézetben tanúsított magatartásával hívta fel magára figyelmünket. Látva, hogy sápadt, s hogy meglehetősen rossz borbán van, megkérdeztük tőle:

— Hányszor húsz napot töltött már a szigorított zárkán?

— Nem számoltam.

— Mégis!

— Legalább tízszer kaptam szigorított zárkafenyitést.

— Miért?

— Tiszteletlen magatartás, hanyag zárkarend, munka-

megtagadás — ebből több is volt —, nyelés és ilyesmi. Kétszer már operáltak is. Most is van bennem egy darab drót. Ennek is műtét lesz a v.

E találatost végzett, hogy miér. nem nyolcat, nem tudja. Annyit bevall, hogy nem szeretett tanulni.

Mit szeret igazán?

Nem kapunk választ.

— Olvasni?

— Nagyon régen olvastam.

— Nevezzen meg néhány magyar író!

— Móra Ferenc...

— És még?

— Hát Petőfi!

— Mit szólnak a szülei, ha megtudják, hogyan viselkedik Nagyfán?

— Csak édesapámmal tartanám a kapcsolatot. A sok fegyelmi miatt azonban neki sem írhatok.

— A felelőtlen magatartásnak ilyen következményei is lehetnek, és még valami: félt, hogy nagyon

sokat kell majd fizetnie

a szabadulás után. A kórházi költségekre és a büntetésvégrehajtási intézetben letöltött fegyelmik „árára” gondolunk.

Ezt a megjegyzést hallván, először lesz élénkebb Balogh Imre tekintete. De csak egy pillanatra. Erzésünk szerint legszívesebben most is azt mondaná: Apróság, rajtam ugyan nem hajtának be közdó címén semmilyen tartozást. Ahogy Nagyfán nem, a szabadulás után sem lesz kedvem dolgozni.

A legsomorúbb az egészben az, hogy egy huszonegy éves fiatalember gondolkodik így.

— ko —

LEVÉL ANYÁMNAK

Körötem régen elpihent már minden, Arcod, hangodat idézgetem. Édesanyám, a hosszú, néma csendben Gondolatban veled beszélgetek.

Jó lenne most is hozzád futni még, Csak lennék újra gondtalan kis gyermek! Lepkét kergetnék, vadvirágot tépnék, Várnám, hogy este mit mesélsz nekem.

Hová sodortak nyughatalan álmok? Pedig egykor a büszkeséged voltam, Könnyes szemed még álomban is vádol, Mert szégyenkezned kell miattam.

Egyre jobban éget, fáj a vétkem, Nem vonz többé régi, rossz világom, Rád gondolok, s már előre nézek: Csendes, tiszta, szép életre vágyom.

Jankovics Ferencné elítelt Pest megyei Bv. Intézet

ASSZONYSORS?...

fog többet lopni. De ha nem ment volna el egy másik nővel, valószínűleg most is teljesítené a parancsát: lopna. Nem erkölcsi érzéke lázadt — megharagudott férjére, mert elhagyta...

— Engem is a férjem küldött mindig — szól közbe egy másik asszony. Jóval idősebb társnőjénél.

— És ha nem ment volna?

— Akkor megvert volna. Talán az ujjamat is levágta volna. Húsz évet voltam miatta börtönben... Nem egyszerre, hanem összesen.

„SÖTÉT KÖZÉPKOR” — jut az ember eszébe akaratlanul is (bár egyáltalán nem biztos, hogy a középkor „sötétebb” volt, mint a korábbi vagy későbbi korok). — Cigányok... — mondják sokan. Igazuk van — ha a tényeket nézzük —, s mégis igazuk. A két asszony — s férjük — valóban cigány, de a „férterror”, a maradi gondolkodás nemcsak rájuk jellemző. Vagy csak annyira, mint a nem cigányokra: a tudatlan, fejletlen erkölcsű emberekre.

Az asszonyt, aki sűrűn koptogtat be a szomszédokhoz, magam is ismerem. Ilyenkor egyik gyereket a karján hozza, a másik a szoknyájába kapaszkodik. Húsz-harminc forintokat kér kölcsön, aztán újra kér másoktól, hogy az előző tartozásait megadhassa. Seholy sem látják szívesen. Ajtók előtt áll, kislánya a nyakát karolja át, nagy, ijedt szemű fia két kézzel markolja szoknyáját. Megalázkodik. Nem magától — a férje kényszeríti rá.

A férj legtöbbször éjszaka érkezik haza, akkor is ittasan. Fízetéséből alig ad haza valamit, de ha nincs vacsora, út. Ha a férje nem inná el a pénzt, megélnének belőle. Nevelhetné a gyerekeit, elvégezhethetné a háztartási munkát. Hogy ne legyen kiszolgáltatva férjének, arra is gondolt, hogy állást vállal. Amikor megemlítette férjének, az kijelentette:

— Az asszonynak otthon a helye, hogy kiszolgálhassa a férjét!

HA AZ ASSZONY NEM ÉREZ MAGÁBAN HIVATÁSTUDATOT, ha a férj

tudja biztosítani családjának a megélhetést, jó, ha otthon marad, s neveli a gyerekeit. De csak akkor... És nem azért, hogy „kiszolgálhassa a férjét”.

Ezt az asszonyt nem lopni küldte a férje, hanem megalázkodni. De az ő élete sem jobb, mint a börtönbüntetését töltő két asszonyé. Nem cigányok... S nem volt cigány a kocsmában ülő férfi sem, akinek felesége könnyörgött:

— Kérlek, gyere már haza! Eliszod az egész fizetésedet! Azt mondtad, hogy vesznék a gyereknél kabátot...

— En kerestem a pénzt! Annyit költök belőle, amennyit akarok. Most pedig vegyél nekem még két decit, mert engem nem szolgálnak ki!

Az asszony megrázta a fejét. A férfi felemelkedett a székről.

— Menjél, mert...! A nő pedig lassan hátrált, majd megfordult, és lehajtott fejjel elindult a pénztár felé. Beállt a várakozók hosszú sorába.

Vajon a férfi egyenrangú társa ő is? És a jónéhány, hozzá hasonló sorsú asszony, akinek a neve „hallgass”, akinek jogi nincsenek, csak: kötelezései — embertelen kötelezései?!

B. J.

„Soha nem tudtam volna megtenni!...”

A fiú az ujjával játszik. A kezét nézi. Az asszony a padlóra mered, aztán lopva a fiára pillant. Nem is rá — csak a kezére.

A bírósági termet megtöltötte zajongó, kiabáló. Időnként felhangzik: „Gyilkosok!” — Az asszony és a fia szinte mozdulatlanul ül a két ör között. A bíróság még nem vonult be...

A vádirat szerint,

Karsainé — az elsőrendű vádlott — 1967-ben kötött házasságot Karsai Mihály óráskisiparossal. Az asszony új házasságába magával vitte az első házasságából származó négy gyereket: Józsefet, Miklóst, Lászlót és Erzsébetet. A házaspár kapcsolatát hamarosan megromlott. József és Miklós viselkedése. József elborult pillanataiban megfenyegette nagyszüleit és szüleit is, sőt késsel, baltával támadt rájuk. Allapota miatt elmeorvosintézetbe szállították, ahonnan 1968 októberében szabadságra engedték. Magatartása nem változott meg, ezért a Karsai házaspár elhatározta: megöli Józsefet. Tettüket október 21-én végre is hajtották. Karsainé altatót adott fiának, majd baltát adott férje kezébe, aki azzal agyonverte. A halál azonban csak akkor következett be, amikor egy vasvillával szíven szúrta. A holttestet feldarabolták és elégették, a csontmaradványokat Karsainé elhalt testvére sírjába ásta. November elsején pedig bejelentette a rendőrségen fia eltűnését.

Kegyetlen vérfürdő... — jellemezte a tárgyaláson az ügyész a történeteket. — Karsainé félt, hogy Karsai nem túri sokáig a két fiú viselkedését, s vége lesz annak a jólétnek, amelyben része volt neki és gyerekeinek is, a nehéz évek után, (Karsainé, miután első férjétől elvált, egyedül tartotta el négy gyereket. Az apa rendszertelenül fizette tartásdíját. Az asszony először alkalmi munkát végzett, majd kórházban dolgozott takarítónőként.) — Altatót adott fiának, aztán szót fértének, hogy a fiú elaludt. Bezárták az ajtókat. Karsai — nyomorék volt, két munkával járt — nekitámasztotta mankóit a konyhaszekrénynek, s baltával többször a fiúra sújtott. Aztán a négyágú vasvil-

lával végzett vele. Közben az asszony az „eszközöket” készíttette elő... Mosófákban vitte fia hullájának darabjait a kályhához.

A gyilkosságot öngyilkosság követte.

a második fiú, Miklós, önkézével vetett véget életének. László öccsének azonban monddt előtte valamit:

— Tudom, hogy hol van Jóska. De félek attól, hogy „kinyírják”...

Miklósnak látnia kellett, hogy mit tettek bátyjával. Amikor hazatért, dörömbölni kezdett a zárt ajtón. Beengedték, hiszen fellármázta volna a szomszédokat.

— Ő is benne volt, és én is benne voltam, ezért lett Miklós öngyilkos — mondta Karsainé az öt vizsgáló elmeorvosoknak.

— Hogy én a saját gyermekemet? — nézett rám, amikor a gyilkosságról kérdeztem. — Soha nem tudtam volna megtenni! Leítatott, vagy adott valamit... Magamon kívül voltam, nem tudtam, mi történik... megbéneultam...

— És hallgatott róla!

— A gyermekeim miatt. Mindent ő értük tettem! Nyáron már fel akartam keresni az ügyész urat... Tanácsot akartam kérni.

— Három év után? Három évig együtt tudott élni egy emberrel, aki megölte a gyereket?

— Meggyűlöltem!

— Anyának tartja magát?

— Én? Hiszen mindennem a gyerek, a gyerekeim!

A második gyilkosságot

ezzel magyarázta. — Ismét a vádiratból idézve: „József meggyilkolása egyre nagyobb feszültséget idézett elő. Meggyűlölte férjét, és elhatározta, megöli. Különböző lehetőségek latolgatása után fiát, Lászlót szemelte ki a tett végrehajtására. Kéthónapos rábeszélés után — amelyben fő érve az volt, hogy Józsefet nevelőapja ölte meg — László vállalta. 1972. február 18-án este fia kezébe adta a baltát, hogy verje agyon az alvó férfit. A fiú lesújtott, de az ütés gyenge volt. A férfi felriadt, és segítségért kiáltott. Járáské-

telen volt, felkelni nem tudott, védekezésül csak a takarót húzta magára. Anyja biztatására a fiú újra és újra lesújtott. A már csendes férfit az előszobába vonszolták, hogy feldarabolják. Itt azonban észrevették, hogy még él. László végzett vele. A holttestet feldarabolták, és elutaztak Budapestre.

— Jóska! Karsai ölte meg; téged, meg Erzsit is meg fog ölni... — mondta fiának. — S ha meghal, miénk lesz minden...

Kilencor levetkőztette és lefeketted férjét. László iszonyodott, aztán mégis engedett anyja rábeszélésének.

— Segítség! Gyilkosok! — kiáltotta a férfi.

— Üssed, üssed! — kiáltotta az asszony. S irányította a feldarabolását is: — Előbb a fejét...

A holttest teljes elégetésére már nem volt idő. Hajnalban indulni kellett Budapestre, Karsai rokonaihoz...

A holttest feldarabolása közvetlenül a gyilkosság után történt, a klinikai halál állapotában — állapította meg az orvosszakértő —, durván, sietve... A tökéen emberi haj- és bőrmaradványokat találtak...

Karsai jó ember volt.

állították a tanúk, szerette a családját. De ugyanazt vallotta egy másik tanú Karsainéről is:

— Kilenc évig dolgoztam vele a kórházban, rendes nő volt, jól dolgozott. Jártam náluk is, úgy látszott, szeretik egymást. Karsai pedig ezt mondta nekem: — Szeretem a gyerekeket, és örülök, hogy nem vagyok egyedül...

Ezek a „jó és rendes” emberek gyilkoltak. Előre kitervezték, mindegyikük nem fér kétség. S az asszony második szor is — mint állította — gyűlöletből, de mint a vádiratban és az ítéletben szerepelt: nyereségvágyból. — Az ügyész vádbeszédében nemcsak „rendességét”, hanem ember voltát is megkérdőjelezte:

— Embernek lehet-e tekinteni Karsainét, aki egy már elkövetett gyilkosság és egy tervezett gyilkosság között a jövőjét építgette, tervezgette?! S ember az, akinek lelkén két gyilkosság, fia és férje meggyilkolása, másik fia öngyilkossága szárad, s aki tönkretette harmadik fia életét, és kislányát is?

Az ügyész a legsúlyosabb büntetést kérte részére...

Az ítélet előtt

még beszéltem Karsainéval.

— Én még a társadalomnak hasznos tagja leszek! — bizonygatta. — Tizenöt évre számítok...

— Hasznos tagja, ezek után?

— Hiszen mindent a gyerekeimért tettem! Már a múlt nyáron fel akartam adni magam, magamra vállaltam volna mindent! Csak Lacikámnak ne legyen baja... Csak a két gyereket sajnálom, olyan gyengék szegények! Én mindent vállalnék értük, a börtönt is, csak még egyszer dolgozhatnának, nem engedném el őket, mindig magam mellett tartanám őket!

— És úgy gondolja, hogy ők is hajlandók lennének magával élni?

— Tudom, hogy ők sem hagynának el!

Karsainé az ítélethirdetésre indulás előtt még egyszer beszélni akart velem. Azt hittem, hogy néhány perccel az előtt, hogy az életéről vagy a haláláról döntenek, megtörik... Könnytelen, száraz szemekkel — amelyekben akaratlanul is némi egzaltáltságot véltem felfedezni — eszelősséggé váló csökönyösséggel kitarva álláspontja mellett, de mégis a józan félelem egy fellobbanó szikrájával jegyezte meg:

— Csak attól félek, ha kütelet kapok, a kislányom nem bírja ki, felakasztja magát!... — B. J.

Parancsnoki dicséret

ÁTVESZIK A SZENNYES RUHÁKAT, beosztják a mosandó tételek sorrendjét, mos-

sák, centrifugálják, vasalják és kiadják a tiszta ruhát. Ezt a munkát — nemcsak belső, hanem néhány külső szerv részére is — tizennégy elitelt nő végzi az egri bv. intézetben.

És nem is akárhogyan: a megrendelők elégedettek.

— Jól dolgoznak az asszonyok. S ami legalább ennyire lényeges: amióta itt vagyok, még nem tagadta meg senki a munkát — mondja a mosodavezető elitelt.

Hogy ez milyen nagy dolog, azt csak az tudhatja, aki ismer-

ri az itt dolgozókat. Szinte mindegyikük a „nehéz esetek” közé tartozik. — Mint például a „centris” — a centrifugánál dolgozó Lakatos Mária.

Eddig nyolcszor volt börtönben — összesen tizenhárom évet —, ahogy saját maga mondta. Harmincéves...

— Gyöngyösön, a cigánytelepen nőtünk föl, tizen voltunk testvérek. Szüleimmel laktam együtt. Apám huszont éve tbc-s, anyám is beteg.

Most a bátyám lakik otthon a feleségével, meg az öcsém. Mind a ketten gyárban dolgoznak.

— És maga?

— Én még nem dolgoztam... — Miből élt?

— Hét évig éltem együtt egy emberrel, de amikor bejöttem, megnősült. A kislányom Egerben van, intézetben. NÉGY ÉS FÉL ÉVET TÖLTÖTT ITT UTOLJÁRA. Szabadulása után összesen két hétig volt szabadlábom. Most másfél év börtönbüntetését tölti, sikkasztásért.

— Kár volt ezt csinálni... — mondja, aztán, talán magyarázatkeppen hozzáfűzi: — A szüleim nem börtönjárók. A barátok, a haverság vitt rosszra...

Mari — így ismeri szinte mindenki Lakatos Máriát — nem kevés gondot okozott már a felügyeletnek. Amikor letartóztatták, és újra visszakérült előzetesként ebbe a bv. intézetbe, verekedéssel kezdte.

— Harminc nap verekedéért, húsz nap magánzárka verekedésért, aztán tíz nap... — sorolja fenyítéseit. — Három hónapig kórházban voltam. Nyeltem. Utána Kalocsára vittek, majd vissza ide. Kalocsán összesen huszont nap fenyítésem volt.

A NAGY VÁLTOZÁS JÚNIUSBAN TÖRTÉNT: munkába állították. A nevelőtiszt javaslatára a mosodába került, kézi mosónak, majd a centrifugához. A fenyítések abbamaradtak. S Lakatos Mária parancsnoki dicséretben részesült...

— Miért kapta a dicséretet?

— Mert rendszeren dolgozom, és most már nincs is nagy szám...

— S most, a nagy változás után, vannak terved is?

— Az a tervem, hogy elme- gyek dolgozni mosodába, és kiviszem a gyerekeimet is... Eddig még nem tanított meg a börtön, most nagyon! Tessék ezt elhinni nekem... — B. J.

ÚJÍTÓK?

A fogadkozás a szabadulás előtt sokkal gyakoribb, mintha valaki így búcsúzik: „Nem utoljára vagyok én itt, ügyis visszajövök!” — Aki ezt mondta, feltaláló, legalábbis ennek vallja magát. Egy újfajta műanyag előállításán fáradozik, ami önmagában véve nem is hasznos dolog. Az egészben a bökkenő csupán ott van, hogy a kísérlethez szükséges anyagi alapot, valamint az esetleges felszereléseket, alapanyagot betöréssel szerzi.

Érdemes ezzel a gondolatlalt foglalkozni. Fogadjuk el, akiről szó esett, valóban szeretné ezt a bizonyos műanyagot az emberek rendelkezésére bocsátani. Szép azért küzdeni, dolgozni, gondolkozni, hogy mások élete könnyebb, szebb legyen. De ezt úgy tenni meg, hogy ennek éppen azok lássák kárát, akikért tesz valamit — ez már legalábbis fur-

csa. Talán arra számít, hogy amint elkészül a „nagy mű”, és fényesen beválik a gyakorlatban, akkor majd elnézik, milyen úton jutott el ideig? Vagy esetleg a szabadalmi díjból és az egyéb befolyt összegekből kártalanítja mindazokat, akikhez betört? — Ezt valószínűtlennek tartjuk.

Mi történe, ha mások is hasonlóan gondolkodnának? Az orvos, amikor beteget látogat, néhány értékesebb tárgyat elvinnie magával a vizit után — mert kísérletéhez pénzre van szüksége, s közölné betegével: majd ha már lesz elég pénze, visszaadja. A vonatvezető a nyílt pályán megállítaná villanymozdonyát, s a kalauzokkal üzenne az utasoknak: új, gazdaságosabb, minden eddigi forradalmasító közlekedési újításon dolgozik,

de kevés a pénze, ezért kér mindenkit, néhány gyűrűvel, zsebróval, nyakláncal segítsék a munkáját! A mérnök eladná munkahelyéről az értékes gépeket, mondván, ő majd jobbakat készít, de ehhez előbb pénzre van szüksége. Az építész a rábizott anyagokból először saját magának építene villát, nyaralót a Balatonnál, autót venne — s megindokolná azzal, hogy valami egészen új technológiát szeretne kidolgozni, ami minden eddiginél tökéletesebb, s majd milyen jó lesz azoknak, akik az ő tervei alapján épült házakban lakhatnak!

Sorolhatnánk tovább a képtelenebbnél képtelenebb példákat az összes foglalkozási ágban. És mindegyikhez találunk a fentiekhez hasonló indokokat. Nemrég az élet szolgálat majdnem tragikus csattanóval az ilyen tevékenység végeredményére: egy fiú, hogy barkácsolási szünetéjét kielégítthesse, a vasúti pályabiztosító berendezésekből szerelt ki néhány alkatrészt, s épített belőle magának különböző készülékeket. A tömegszerecsenészség hajszálon múlt csupán.

Ha minden esetben nem is követelne emberleleteket az ilyen okoskodás — semmiképp sem helytálló. Ha mindenki a saját bőrén tapasztalna hasonló jelenségeket, feltétlenül más szemzőgből szemlélné sok szabályt, rendeletet, amelyet bizony jó néhányan áthágnak. Vajon mit szólna ez a feltaláló, ha egyszer saját lakását találná üresen, kifosztva, mert egy másik „kollégája” mindent elvett, mondván, be kellett fejezni munkáját, mert rájött az örökmozgó titkára? — H. A.

Jobb körülmények között

Tökölön nemsokára elkészül az új börtönépület. Az egyik szárnyba már beköltöztek a fiatalok. A tágas, világos helyiségekben az eddigieknél is jobb körülmények között készülhetnek fel a szabad életre. Az új körlet első lakói a nyomdában dolgozók. Mindegyik lakószobában csempézett falal elválasztott mosdó van. A fűtést olajkályhával oldották meg.

Amikor felkerestük az első lakókat, örömmel láttuk, hogy valamennyi lakóhelyiség ragyogott a tisztaságtól, tökéletes volt a rend. Reméljük, ha az új rész is elkészül, lakói ugyanolyan tisztán fogják tartani. Ez valamennyiük közös érdeke, hiszen nekik épült, ők fognak itt hosszabb-rövidebb időt eltölteni. Senki számára nem lehet közömbös, hogy a büntetését milyen körülmények között tölti.

Képeinken bemutatjuk az új épületet és az egyik lakószobát. — Zimm —

NEVELŐÖTTHONI GYEREKEK

Szeptember 3-án, a Fogas- teremben iskolai találkozózt tartottak. Tizenöt férfi számolt be életének elmúlt tíz évéről társainak s a tanároknak. Ez a találkozó csak abban különbözött más iskolai találkozótól, hogy ezek a fiatal emberek egy nevelőotthon lakói voltak. Onnan kerültek el tíz évvel ezelőtt — tizennégy-tizenöt éves korukban.

Beszélték feleségükről, gyerekeükről, munkájukról, arról, hogyan álltak meg helyüket az életben.

— Soha semmi baj nem volt velem, sem a munkahelyemen, sem máshol — mesélte egyikük. — Verekedni is csak egyetlen egyszer verekedtem. Mondtam valamit a kocsikísérőmnek. Ő azt válaszolta, hogy neki egy nevelőotthoni gyerek ne dirigáljon! Rosszabbul esett, mintha az anyámat szidta volna.

Egy közelmúltban hozott intézkedés alapján a nevelőotthonokat kategóriákba sorolták: vannak normál, speciális otthonok, és zárt intézetek. Ennek megfelelően más-más a nevelési módszer, változik a kötöttség mértéke, a szigorúság.

— Azelőtt bizony, ha egy-egy csoportba egy-két nehezebb gyerek került, nem a csoport javította meg őket,

hanem ők rontották el a csoportot — mondta az igazgatóhelyettes.

Ez most többé-kevésbé megoldódott. Van azonban egy dolog, amellyel nagyon nehéz megbirkózni: ezt annak a nevelőotthonban felnőtt gépkocsivezetőnek az esete is bizonyítja...

— Az előítéletek nagyon sokat ártnak — folytatta az igazgatóhelyettes, a fenti esetre célozva. — Tavaly is, amikor megszűnt a saját iskolánk, és a gyerekek a körzeti iskolába, közös osztályba kerültek a „kinti” fiúkkal, több szülő kijelentette: az ő fia mellé pedig ne üljön lelenygyerek!

A helyzet — és a megítélés — azóta sokat változott. A „kinti” gyerekek közül többben idejárnak tanulni, szülei pedig nemegyszer az intézetbe jönnek szülői értekezletre. Az iskolában a nevelőotthoniak élenjárnak a fegyelemben, s a tanulásban sem maradnak le. — Milyenek ezek az „intézeti” gyerekek? Kicsit gondterheltebbek, talán nem annyira vidámak. A nehéző otthoni körülmények miatt kerültek ide — nagyobb teherrel indulnak, mint társaik.

Tamás okos, értelmes fiú. 4,3-as eredménnyel véggezte a hetedik osztályt. Arra

a kérdésre, hogy miért került ide, őszintén válaszol:

— Hatan vagunk testvérek. Apám lakatos, anyám gépmunkás. Nekik is kellett volna egy kis pihenés. De otthon kicsi volt a lakás nyolcunknak, és bizony sok volt a civakodás...

Laci hároméves korában került állami gondozásba. Szüleit nem is ismeri. Nevelőszülőknél volt, aztán — tavaly — amikor nevelőanyja meghalt, idekerült.

— Én ötödikes koromtól vagyok itt. Rosszak voltak a körülmények, meg... rossz voltam én is — mesélte Feri. — Egy üzlethelyiségben lakunk anyukámmal, meg a bátyámmal. Ha kimenőm van, hazamegyek. Még moziba szoktam menni... Itt kapunk zsebpénzt, és a zacskózással is keresez. Egy tasakba kell ezer poliétlen zacskót berakni, és tíz ilyen csomagért nyolc forintot kapunk. Egy óra alatt egy csomagnál többet is meg lehet csinálni. Feri szereti a focit, de szeret olvasni is:

— Főleg indiános könyveket — mondta —, és szeretek tanulni is, csak nem nagyon megy... A földrajzot mindig szerettem, érdekel a történelem és az élővilág is. — Tavaly 3,6 volt az átlaga. Azt ígérte, hogy idén jobb lesz...

A nevelőotthonba kerülő

Levelek

— Én, kérem, csak a családomnak élek, nem is tartom mással a kapcsolatot. Itt benn sem foglalkozom senkivel. De amilyen örömmel vártam azelőtt hazulról a híreket, most már félek minden levél előtt. Azt írták legutóbb: nem tudják, mi lesz velük, ha nem megyek hamar haza. Nagyon megzavarta a nyugalmamat ez a pár mondat. A lányom tanul, csak a feleségem fizetéséből lehet gazdálkodni. Elég kevés az is, és ráadásul adósságot is kell törleszteni.

„Nagyon megzavarta a nyugalmamat”. Szinte szemmel láthatóan komorodott el az arca mondatra. Újra eszébe jutott minden: a múlt, a bizonytalan jövő (előzetesen van), a szomorú jelen. Társai mesélték: minden levél után napokig búskomor. Amúgy sem bőbeszédű, de ilyenkor egy szavát sem hallani, csak tesz-vesz összeszeszoritot szájjal.

— Ilyenkor minden eszembe jut. Kívülről tudok minden sort. Hány-szor végigmondom magamban! Mert, ha bajokról szólnak is, mégis otthoni szavak.

★
Másik levelet tartok a kezemben. Ertesítik benne a címzettet, kifosztották a lakását, rendbe hozták mindent: „Mire hazajössz, rá sem ismersz már!” Boldogan mesél az eljött, az asztalon heverő papírlapra pillanatok alatt felvázolja a lakását. Gyakorlott kézzel, határozottan húzza a vonalakat, látszik, nem először teszi.

— Egy hete ezzel foglalkozom. Még egy kis állólámpát és itt, tetszik látni, a sarokban ezt az éjjeli-székénykét nem tudom sehogy elhelyezni, mert azt is írja az asszony, vett egy új, modern heverőt a régi helyett, és ez nagyobb. Most átkértem magam más munkahelyre, ahol több a pénz. Nem baj, hogy a dolog nehezebbik végét kell megfogni. Elhatároztam: meglepem az asszonyt egy új rádióval, arra spórolok most már. Milyen jó lesz az új heverőn az új rádiót hallgatni!

Rámnéz, ugyan, miközben beszél, de szeme az otthon

nát látja — a levélen keresztül.

★
— Most kaptam a levelet. Mi lesz velem? Nem tudom. A büntetésem javán már túl vagyok, dolgoztam, megcsináltam mindent itt benn, és most talán értelmét veszítette minden.

Szinte sír, ahogy beszél, remeg a keze. Pedig csak egy halvány — a kívülálló részére talán észre sem vehető — célzás van a sorokban a feleségétől: „Azelőtt sem voltunk jól”.

— Csak nem akar elválni tőlem? Tessék elhinni, megváltoztam, más ember lett belőlem. Soha nem leszek többé felelőtlen. Itt benn is úgy vigyázok magamra! Még egy fenytésem sem volt. Szeretném a házasságomat is helyrehozni, és az asszony meg sem várja, ki sem akarja próbálni, tényleg igaz, amit mondok?

★
— Azt írja anyu, nagyon vár már vissza. Hiányzom otthon. De nemsokára megint ott leszek. Azt is írja, megvan az új munkahelyem is, elintézték mindent. Vele fogok egy gyárban dolgozni, ő is vigyáz majd rám. De jó lesz! Nem is tudom, mit várok jobban: a szabaduló levelet, vagy az otthonit!

Tizenhat éves kislány mesél boldogan, csillogó szemmel. Olyan felteve őrzön fogja kezében a levelet, mintha a világ legdrágább kincse lenne a borítékban.

★
Majdnem minden szekrényben van egy kis rekesz, egy kis „családi zug”, ahol a levelekben az otthonból őrizgetnek darabkákat. Akár szívesen, akár elkomorodva olvasódnak át a sorok újra és újra, mindig mond valami mást, amit eddig még nem vettek észre, mindig eszébe juttat valamit az embernek, amire eddig még nem gondolt. Mindig felrzza és sajnos, néha fel is dűlja. Ilyenkor van szükség a józan észre, az önfegyelmre, az akaraterepre, mert hiába jön a rossz hír után később a jó — ha az egyik levél miatt esetleg késik a másik, a szabaduló levél. H. A.

SZÉKESFEHÉRVÁR

„Otthont és munkát biztosítunk...”

Beszélgetés a Könnyűfémű igazgatójával

A magyar ezüst fellegvárának hosszú évek óta Juhász János az igazgatója. Nagy érdeme van abban, hogy a Könnyűfémű már nemcsak Székesfehérvár, hanem az egész ország iparának a büszkesége, s ezzel jelentős népgazdasági tényezővé vált.

Beszélgetésünk során mégsem az üzem imponáló eredményeiről, számadatokról, statisztikákról szolt, hanem arról

több területen szoritja ki a hagyományos és drágább előállítású fémeket. Dolgozóink érzik a perspektívát, szeretnek itt dolgozni, mert megtalálják számításukat. Ezzel magyarázható, hogy nálunk a munkaerővándorlás szinte ismeretlen fogalom. Jóval az országos szint alatt van. Kialakult egy olyan jelentős számú törzsgárda, amelyre mindenkor és mindenben számítani lehet.

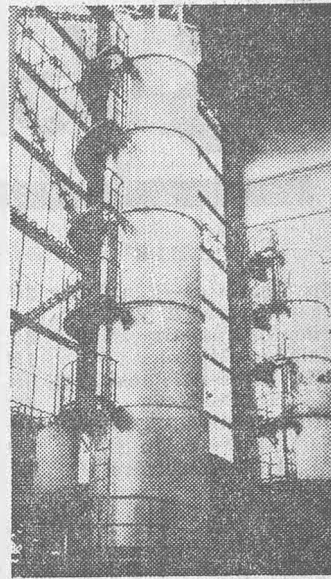
tóhoz. A gyár dolgozói itt horgászhatnak, csónakázhatnak, pihenhetnek, természetesen díjtalanul.

— Ilyen korszerű üzemben bizonyára szívesen dolgoznak az emberek. Nemcsak a munkakörülmények jók, hanem a szabad időt is megfelelő, kulturált körülmények között tudják eltölteni. Engedje meg, hogy megkérdezzem, tudna-e munkaalkalmat nyújtani az üzem azoknak a szabadságvesztés-büntetésből szabadultaknak, akik komoly elhatározással lépnek ki a börtönből, de az újrakezdéshez nem rendelkeznek kellő anyagi és egyéb feltételekkel?

— Természetesen, szívesen fogadunk minden olyan szabadultat, aki itt, Székesfehérváron a mi üzemünkben, a Könnyűféműben kíván dolgozni, letelepedni.

— Milyen feltételekhez kötik az alkalmazást?

— Nincsenek különösebb feltételeink. Aki komolyan

Részlet az üzemből

gondolja, hogy dolgozni akar, és szívesen dolgozna nálunk, jöjjön, alkalmazzuk, és segítjük áthidalni a kezdeti nehézségeket is.

— Ez nemcsak a székesfehérvári lakosokra vonatkozik?

— Nem. Munkásszállónkban, két-háromágas szobákban, minimális térítés ellenében el tudjuk őket helyezni.

— És ha több személy jelentkezik?

— Jöjjenek nyugodtan, van hely, nem utasítunk vissza

Milyen munkakörökben alkalmaznak szabadultakat?

— A sok lehetőség közül

csak néhányat említek. A gyermekgyárreszlegnél alkalmazunk általános üzemi segédmunkát, meleg-olló segítő, szalagegyengetőt, daraboló segítő, darust, lágyítókemence kezelőt, hengerészt. A prés- és húzóüzem általános segédmunkát, anyagkihordót, karbantartó segédmunkát, automata csőhúzó segítő, üzemlakatost, prés- és húzóüzem szakmunkát. Az öntödében lakatosokat, öntő szakmunkásokat, olvasztárokat, karban-

tartó segédmunkásokat. A készáruüzemben segédmunkásokon kívül szállító-rakodókat, lakatosokat és esztergályosokat. Természetesen, a felsoroltakon kívül más munkakörben is alkalmazunk jelentkezőket.

— Milyen bérezésre számíthatnak a jelentkezők?

— A fizikai munkakörökben képzettség és munkakörülmény szerint, valamint a begyakorlási idő figyelembe vételével az alábbi kategóriákba soroljuk be dolgozóinkat:

Képzettségi fokozat:	Orabér:	Havi bér:	
1. Segédmunka	5.00—14.00	960—2690	Ft-ig
2. Egyszerű betanított munka	5.50—16.00	1060—3070	Ft-ig
3. Bonyolult betanított munka és egyszerű szakmunka	7.00—18.00	1340—3460	Ft-ig
4. Szakmunka	8.00—20.00	1540—3840	Ft-ig
5. Összetett szakmunka	10.00—21.00	1920—4030	Ft-ig
6. Különlegesen bonyolult szakmunka	11.00—22.00	2110—4220	Ft-ig

A szabadultak egyéb kedvezményei

— Beszélgetésünk során említettem, hogy a vállalat a szabadságvesztésből szabadultakat segíti, hogy áthidalják a kezdeti nehézségeket. Mi lehet ez a segítség?

— A lakással nem rendelkezőket munkásszállásunkon elhelyezzük. Elhelyezés után az arra rászoruló részére minimálisan kettőszáz, maximum negyyszáz forint segélyt adunk. A belépést követően két napig munkavédelmi oktatásban részesítjük a dolgozókat, de erre az időre is kapnak fizetést. Rendszeres és eredményes munkavégzés esetén

évenként még az alábbi kedvezményekben is részesülhetnek: egyszeri segély, év közbeni fizetésemelés, év végén jutalom. Itt szeretném megemlíteni, ha valaki több évig becsületesen dolgozik, és ha családosa, nős, vagy családot alapít, a vállalat rendelkezésre álló lakáskeretből szövetkezeti lakást, vagy ha igényli, saját háza építésére hosszulejratot, kamatmentes kölcsönt kaphat.

— Jelentkezéseket levélben vagy személyesen az alábbi címre várjuk: Székesfehérvári Könnyűfémű, Székesfehérvár, Adonyi út 64. sz.

— ZIMM —

gyerekek többsége számára szüleik nem tudnak otthon felügyeletet biztosítani, tehát fennáll az elzúllás veszélye, az, hogy a gyerek rossz társaságba keveredik. Esetleg csak egyik szülője él, vagy lakásvizonyai nem megfelelőek. — Ennyiben veszélyeztetettek ezek a gyerekek. S ezt most már egyre inkább a szülők is megértik: kevesebben vannak, akik azt mondják, hogy elvették a gyerekeiket...

Az intézkedést — a gyerek nevelőotthonban való elhelyezését — nem a szülő ellen teszik, sőt a nevelők szoros kapcsolatot igyekeznek fenntartani a szülőkkel. Megpróbálják bevonni a gyerekek nevelésébe őket — hiszen a cél: megszüntetni az okot, amely az állami gondozásba vételt előidézte.

Szeretettel várjuk a szülőket — mondta az igazgatóhelyettes —, nincs fogadóóránk, bármikor jöhetnek. Minél többször, annál jobb. Célunk, hogy a szülő alkalmassá tegyük a gyerek visszafogadására! — Aztán még hozzátette, csak úgy mellékesen: — Ez bizony néha nehezebb, mint a gyerekek nevelése...

Természetesen nem megváltoztatni akarják a szülőket, hanem — azzal, hogy bevonják őket munkájukba — némi nevelési ismeretet akarnak nyújtani nekik, segíteni saját gyerekeik megismerésében, s ha közvetve is,

tanáccsal szolgálni. Hogy ez a módszer — ezeknek a gyerekeknek és szüleiknek esetében — mennyire eredményes volt, azt bizonyítja, hogy a tavaly végzett nyolcadik osztályosok hetven százaléka vissza lehetett adni szüleiknek. Vagyis további ellátásukat, nevelésüket rájuk lehetett bízni — alkalmasak rá. A többiek iparitanuló-otthonba kerültek...

Es a jelenlegi nyolcadikosok, hogyan vélekednek jövőjükéről? Mik a terveik? — Három fiútól, Tamástól, Feritől és Miklóstól érdeklődtünk erről.

— Elektroműszerész szeretnék lenni — mondta Tamás. — Ha sikerül, szakközépiskolába megyek. És ha lehet, hazamennék...

— Szeretek itt lenni, három év alatt összeszoktunk a többiekkel, megbarátkoztunk az újjakkal is. Úgy tekintem, mintha a rendes otthonom lenne — felelte a kérdésre Feri. Aztán még hozzátette: — Azért ha befejezem a nyolcadikat, hazaköltözöm!

Feri szobafestő és mázoló lesz. — Egyik rokonunk is az, szoktam is segíteni neki néha — mondta.)

Miklós pedig... Talán ő van a legnehezebb helyzetben, az ő helyzete a legnyomasztóbb.

— Autó- és motorszerelő szeretnék lenni. Jó szakma, sokat lehet vele keresni, és szeretem az autót is...

Persze, tudom, ehhez nagyon rá kell hajtani nyolcadikban! Tavaly csak kettő egész öt tízre végeztem. Pedig ha háromszor elolvasok valamit, már tudom is...

Miklósnak kevés volt az elmúlt egy év ahhoz, hogy megnyugodjon. Tavaly került be a nevelőotthonba. Szülei külön élnek, apja elzúllott, többször volt börtönben — legutóbb azért, mert az ő lakásukba tört be... Aztán meghalt az édesanyja.

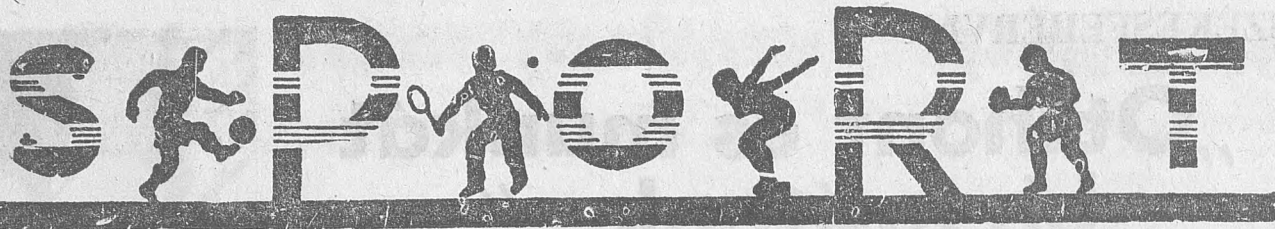
— Apám mindig részeg volt... édesanyám idegeit is ő készítette ki. Apámmal nem tudom, mi van... egy éve találkoztam vele utoljára. Most a nagynénémnél lakom, őt nagyon szeretem, hozzá megyek mindig haza. Van egy tizennyolc éves lánya, az unokatestvérem, vele szoktam elmenni mindenhol. Ha tizennyolc éves leszek, az anyém lesz anyukám lakása. S addigra talán már szakmám is lesz...

A nyolcadikosok tanulószobájának falát felhívások, egyes szakmákat ismertető táblák díszítik, és megtalálható minden, eddig megjelent pályaválasztási tanácsadó füzet is. A nevelők — és az egész nevelőotthoni rendszer — célja elsősorban mégsem az, hogy a pályaválasztásban nyújtson segítséget, hanem az, hogy bármilyen pályát válasszanak is, megállják ott a helyüket az innen kikerülő fiúk...

B. J.

A Könnyűfémű munkásszállója

Szükséges-e döntetlen a futballban?

Elégedetlenek a szovjet labdarúgó-szurkolók: mint a Szovjetszkij Szport szerkesztője közli, a lap, a futballszövetség rengeteg levelet kap, amelyeknek a szerzői szóvá teszi a válogatott gyenge teljesítményét a brüsszeli EB döntőjében és a müncheni olimpián. Most fordult elő először az is, hogy egyetlen szovjet labdarúgó sem kapott meghívást Európa legjobbjai közé. A bajnoki mérkőzéseken hétről hétre kevesebb a néző...

na döntést, akkor hosszabbítás, majd esetleg tizenegyesrúgások következnek. Ez az újítás rászorítaná a csapatokat, hogy már a 90 perc alatt teljes erővel küzdjenek.

Még tovább megy egy másik javaslat: a pontok számához adják hozzá az adott gólok számát, és ennek az összességé határozza meg a csapatok sorrendjét a táblázaton.

Végül a harmadik elképzelés: a pontok számához az adott és kapott gólok közti különbséget adják hozzá, és így kialakult eredmény döntőn a helyezésekről. Ez például így fest a most első helyen álló Zarja esetében:

Jelenleg	
1. Zarja	23 12 6 41:20 32
Döntetlenek nélkül	
2. Zarja	13
Pontok + gólok	
1. Zarja	32 + 41 = 73
Pontok + gólkülönbség	
1. Zarja	32 + 21 = 53

A szovjet lap olvasói elé bocsátotta a tervezetet, és várja a válaszokat: melyik változat mellett szavaznak. A lényeg: szünnének meg az unalmas mérkőzések, az első perctől az utolsóig küzdjenek a játékosok, emelkedjék a színvonal.

A szovjet szurkolók a rossz szereplés okát abban látják, hogy az első osztályú klubcsapatokban nem kielégítő a legtöbb játékos technikai és fizikai felkészültsége. Sokféle módon igyekeztek a szovjet szakemberek változtatni ezen a helyzeten, és most többen juttatják el a szovjet sportújság szerkesztőségéhez.

Ennek az a lényege, hogy megszüntetnék a döntetlent, amely sokszor arra készítette a csapatokat, játékosokat, hogy megnyugodjanak ebben az eredményben. A módosítás tehát az lenne, hogy ne legyen többé döntetlen (mint a kosárlabdában vagy a röplabdában), s ha a rendezés játékidő nem hoz-

NB I mérleg

Már szombaton, a labdarúgó-bajnokság negyedik fordulójának első három mérkőzésén is inkább távollétével tűntetett a közönség, mert alig nyolcezeren látták a Vasas-Diósgyőr (1:0), az Ú. Dózsa-Videoton (3:1) és a Csepel-Rába (3:1) mérkőzéseket. Vasárnapra még az időjárás is elromlott, esett az eső, és még kevesebb szurkoló vette a fáradságot, hogy jelen legyen a további öt mérkőzésen. Amint például Salgótarjánból jelentették, nem is emlékeznek arra, mikor voltak ilyen kevesen, mint ezúttal. Újra kongott az ürességtől a hatalmas Népstadion, de Pécssett és Tatabányán is elég érezhető volt a közönség bojkottja. Végül is a két napot összevéve: mínusz rekordot jegyezhetünk fel; a nyolc mérkőzésnek még 25 ezer szemtanúja sem akadt.

A Tatabánya és az MTK végig változatos küzdelmet, valóságos gólpárbajt vívott. Izgalmas, heves összecsapás zajlott Pécssett is, ahol a helyi csapat Máté jóvoltából szerezte meg az ideai bajnokságban első gólját, és a Honvéd csak 11-essel tudta megmenteni az egyik pontot. Határozott javulást mutatott otthonában az eddig érthetetlenül visszaesett Salgótarján is, amely öt gólt rúgott ellenfeleinek.

Csalódást keltett a Népstadionban a Ferencváros, már-már úgy látszott, hogy meg kell elégednie a nagyon is szerény 1:0-as győzelemmel az újonc Zalaegerszeggel szemben, amikor az utolsó percben lett 2:0 az eredmény.

A bajnoki táblázaton a Honvéd a döntetlen után is őrzi első helyét, míg mögéje a Ferencváros zárkozott fel jobb gólkülönbségével. A fordulónban összesen 26 gól esett, s a góllövőlistát Bene, Juhász I. és Váradi vezeti 4-4 góllal.

Ú. Dózsa-Videoton 3:1
Megyeri út, 3000 néző, vezette: Vízahányó. Gólok: Bene (23. p.), Burka (55. p.), Fazekas (60. p.), Bene (79. p.).
Ú. Dózsa: Szentmihályi — Kolár (Káposzta), Harsányi, Horváth, Juhász P., Dunai III., Tóth A., Fazekas, Bene, Dunai II., Zambó.
Videoton: Magyar — Kovács, Vass, Burka, Fejes, Mester, Hartványi (Nagy III.), Karsai, Wollek (Szalmásky), Nagy II., Csukovics.

Csepel-Rába ETO 3:1
Csepel, 1500 néző, vezette: Szávó. Gólok: Korszós (26. p.), Siklósi (38. p.), Németh M. (43. p.), Bartos (73. p.).
Csepel: Hajdú — Pető, Molnár, Kandi, Hunyadi, Siklósi, Varga, Barta, Németh M., Szurgent, Vizi.
Rába ETO: Palla — Keglovich, Pozsgai, Horváth, Magyar, Nagy, Somogyi, Korszós, Péntes, Stolcz, Glázer.

Vasas-Diósgyőr 1:1
Diósgyőr, 4000 néző, vezette: Somlai. Góllövő: Gass (37. p.).

MEXIKÓ ARANYÉRMESEI MÜNCHEN UTÁN

Elmúltak az olimpia nagy napjai, újabb és újabb versenyek kötik le a sportvilág érdeklődését, s München lassan emlékké válik. A nagy sereg-szemle sok versenyen ott voltak a tegnapi győztesei is, akik átadták a helyüket az új bajnokoknak. Három mexikói aranyérmessel beszélgetünk — Münchenről, s terveikről.

GERELY ES KOSAR

— Mexikóba még úgy utaztam, mint akkori világranglista-vezető — emlékszik vissza Németh Angéla, az 1968. évi játékok gerelyhajító olimpiai bajnoknője. — Jól felkészültem, bíztam magamban. De az újabb négy év alatt sokat fejlődött a sportág, s tömörebbé vált az élmény, megnőtt az olyan riválisok száma, akik között csak a pillanatnyi forma döntheti el a sorrendet. Münchenben már szerény re-

Vasas: Mészáros — Török, Fábrián, Vidáts, Ihász, Komjátó, Müller, Puskás dr., Váradi (Szóke), Kovács F. (Lakinger), Gass.

Diósgyőr: Veréb — Kovács, Salamon, Hajas, Hajdú, Kendi, Koláth, Horváth (Tábori), Vass, Földesi (Oláh), Sikora.

FTC-ZTE 2:0

Népstadion, 3000 néző. Vezette: Hévízi — kifogástalanul. Borongós idő, csúszós pálya. Gólok: Juhász (15. és 88. p.).
FTC: Géczy — Vépl, Páncsics, Megyesi — Juhász, Bálint — Fűsi, Bányai (Bartosik, 53. p.), Albert, Kú, Mucha.
ZTE: Bolemányi — Pokisch, Papp, Molnár — Gáspár, Filó, Tóth J. — Tóth Gy., Sós (Szimacsik, 46. p.), Józsi, Bitá.

Tatabánya-MTK 2:2

Tatabánya, 5000 néző. Vezette: Szilvási — egy döntő hibával. Borús, esős idő, csúszós talaj pálya. Gólok: Kómúves (22. p.), Kiss (56. p.), Becsei (75. p.), Tóth (90. p.).
Tatabánya: Csepocz — Horváth, Kovács, Laczkó, Kovácshegyi, Arany, Göröcs, Szabó, Takács (Nagy) Kómúves, Tóth K.
MTK: Brúnyi — Török, Dunai, Csorna, Csetényi — Oborzil, Strasszer, Kunszt — Borsó (Korlát, 46.), Kiss, Becsei.

Pécs-Honvéd 1:1

Pécs, 4000 néző, borús idő. Vezette: Münz — határozottan. Gólok: Máté (40. p.), Bicskei (11-esből, 78. p.).
Pécs: Rapp — Hernádi, Kincses II., Kincses I. — Kocsis, Konrád — Bérczesi dr., Tóth II. Máté, János, Daka.
Bp. Honvéd: Bicskei — Egervári, Ruzsinszky, Tajti — Pál, Szűcs — Pusztai, Kocsis, Kozma, Pintér, Kiss.

SZEOL-Komló 1:1

Szeged, 2500 néző. Vezette: Biröczky — megfelelően. Esős, őszi idő, csúszós pálya. Gólok: Horváth (26. p.), Varga (47. p.).
SZEOL: Nagy — Várhelyi, Molnár, Zámorai — Virág, Pataky (Magyar, 7. p.), Bánfalvi — Vörös (Antal, 46. p.), Varga, Vass, Berkes.
Komló: Buús — Tallós, Kovács, Csordás — Horváth, Makray — Bordács, Juhász, Solymosi (Tihanyi, 57. p.), Orsós (Göcsöl, 57. p.), Bencsik.

SBTC-Egyetértés 5:2

Salgótarján, 2000 néző. Vezette: Marton — kifogástalanul. Esős, borús idő, csúszós játéktér. Gólok: Siklósi (3. p.), Jecik (16. p. és 65. p.), Barta (43. p.), Nell (70. p.), Kmetty (71. p.).
SBTC: Szóke — Geese, Kmetty, Vertig — Horváth, Varga — Kajdi (Kegey, 75. p.), Barta (Szóke, 46. p.), Kovács, Básti, Jecik.
Egyetértés: Varga — Galambos, Józsa, Komáromi — Straub (Nell, 46. p.), Szepesi — Selenka, Halápi (Vágvolgyi, 65. p.), Siklósi, Szurómi, Turai.

Jugoszláv és olasz csapat a Tatabánya KK-ellenfele

Régi szokás szerint kezdődött a labdarúgó Közép-európai Kupa öt alapító országának ülése. A szövetségesek képviselői előbb megválasztották a rendező bizottságot, majd elkészítették a torna 32. sorsolását. Irányt a magyar szövetség irányítja a küzdelmeket.

1. Bp. Honvéd	4 3 1 — 8:3 7
2. Ferencváros	4 3 — 11:6 6
3. Vasas	4 3 — 1:8 4
4. MTK	4 2 — 7:3 6
5. Csepel	4 2 1 — 8:5 5
6. Tatabánya	4 1 3 — 4:3 5
7. Ú. Dózsa	4 2 — 2:8 5 4
8. Videoton	4 2 — 2:8 7 4
9. Rába ETO	4 2 — 2:7 8 4
10. Komló B.	4 1 2 — 4:5 4
11. Pécsi Dózsa	4 — 3 1:2 3
12. Szegedi EOL	4 1 2 4:10 3
13. Zalaegerszeg	4 1 — 3 4:2 4
14. Diósgyőr	4 — 2 1:4 2
15. Salgótarján	4 1 — 3 7:11 2
16. Egyetértés	4 — 1 3 5:15 1

Nem szakadnak el a sporttól

első voltam, Münchenben a negyedik helyre kerültem — mondja Varga János, a kötöttfogású birkózás mexikói bajnoka. — Nagy reményeket fűztem ehhez az olimpiához is, mindent feláldoztam az eredményes szereplésért, és jó formában is éreztem magam. Az ellenfelek is régi harcostársak voltak, ismertem valamennyinek az erőnyeit is, hibáit is. S tudtam, hogy velük szemben mire vagyok képes. A versenyen mégis nagy csalódás ért. Nem a szőnyegen elért eredmény számított, a bírákkal nem tudtam megbirkózni. A nyugatnémet Weil ellen hiába támadtam, hajtottam végre akciókat, mégis ensem léntetek le. Bizony enkaseredtem, de ezt is legyőzi a birkózás iránti vonzalmam. Harminchárom éves vagyok, s ha azt nézem, hogy a szovjet Roscsin

MÉG VAN IDŐM

— Tizennégy évvel ezelőtt kerültem a válogatottba, három olimpián vettem részt. Tokióban hetedik, Mexikóban

Sorsoltak a kupákért

EK

Nicosia—B. München
Trnava—Anderlecht
Derby—Benfica
Celje—Ú. Dózsa
Kijev—Gornik
Juventus—Magdeburg
Arges—Real Madrid
CSZKA—Ajax

KEK

Rapid (Bécs)—B. Rapid
Jena—Leeds United
Wrexham—Hajduk
Cork—Schalke 04
Atletico—M. Szpartak
Hibernian—Besa
Sparta—Ferencváros
Legia—Milan

UEFA

B. Dynamo—Levszki v. UTA
Mönchengladbach—Hvidovre
Porto—Bruges
Tottenham—Olympiakos
C. Zvezda—Valencia
Norrköping—Internazionale
Beograd—Fenelnoord
Beroc—Bp. Honvéd
Köln—Vikingur
Liverpool—AEK
Setubal—Fiorentina
Grasshoppers—Ararat
Barreirense—Kaiserslautern
Las Palmas—S. Bratislava
Ruch—Drezdai Dynamo
Frem—Twente

JEGENYE

ELBÚCSÚZOTT

Jegenyének nevezik Győrűt Orbán Árpádot, a Rába középhátvédjét, a csapat kapitányát, aki az olimpia zajos napjaiban esedékes búcsúmérkőzéssel abbahagyta az aktív sportolást. Éppen olyan szerényen fejezte be a sportolást, ahogyan művelte. Tagja volt a Tokióban aranyérmert nyert olimpiai válogatottnak, többször játszott a B- és az utánpótlás-válogatottban, s a pályán és pályán kívüli mindig korrekt sportember módjára viselkedett. Több poszton játszott, de középhátvédként volt igazán kiemelkedő. Tizenhárom éven át volt hűséges csapatához, amely nehezen fogja nélkülözni őt.

Magasságánál csak a népszerűsége, a tekintélye nagyobb. A 34 éves Jegenyét éppen olyan sokáig és olyan szeretettel fogják emlegetni, mint a néhány éve búcsúzott Palotai Károlyt. Ők ketten a győri labdarúgás eredményekben gazdag korszakának legjelesebb képviselői.

Jugoszláv és olasz csapat a Tatabánya KK-ellenfele

Régi szokás szerint kezdődött a labdarúgó Közép-európai Kupa öt alapító országának ülése. A szövetségesek képviselői előbb megválasztották a rendező bizottságot, majd elkészítették a torna 32. sorsolását. Irányt a magyar szövetség irányítja a küzdelmeket.

Szpasszkij revansra készül

Mit csinál Borisz Szpasszkij a világbajnoki páros mérkőzés után? Ezt a kérdést tették fel a Komszomolszkaja Pravda szerkesztőségének a moszkvai egyetem diákjai. A lap munkatársa felkereste a nemzetközi nagymestert, aki a következőket mondta terveiről:

NEHEZEBB VOLT

— Sokfelé jártam a világban, de az olimpia, immár harmadszor, adott egészen különleges élményt — mondja Dunai II Antal, aki Tokió után Mexikóban is tagja volt a győztes magyar csapatnak. — Talán furcsán hangzik, de a mostani ezüstérmert jobban becsülöm, mint az előző két aranyat. Ez az olimpia ugyanis nehezebb volt, mint az előző kettő. Több nemzet a legerősebb válogatottjával indult, mind azalla a cállal, hogy érmet nyerjen. A lengyelek voltak a legerősebbek. Fájt a vereség, de a mi csapatunkban nem volt több. Remélem, még visszahódítjuk pozíciónkat.

Dicsér a Neues Deutschland

A Neues Deutschland hosszabb cikkben méltatja a magyar sportolók sikereit. „Münchenben Magyarország sportja 35 érem megszerzésével és az országok pontversenyében elért ötödik helyével új csúcspontot ért el” — írja a lap. Megemlíti, hogy a magyar versenyzők az érmeiket sok sportágban harcolták ki, s ez méltóképpen mutatja a magyar sportsikerek gazdag alapját. Külön kiemeli a cikk a magyar tornász lányok teljesítményét, akik bronzérmert szereztek, és a női torna olyan klaszszikus képviselőit előzték meg, mint Csehszlovákia, Japán és az Egyesült Államok.

NB IB

Bp. Spartacus—Pénzügyőr	3:1
Eger—Debreceni VSC	1:0
Dunaújváros—Oroszlány	2:1
Haladás—Miskolci VSC	1:0
BKV Előre—Szolnoki MTE	0:4
MÁV DAC—Dorog	2:2
Békéscsaba—G.-MÁVAG	1:0
Kecskemét—Volán SC	2:0
Várpalota—Szekezsárd	0:0

1. SZMTE	9 6 1 2 18:7 13
2. G.-MÁVAG	9 5 2 2 17:9 12
3. Haladás	9 4 4 1 17:10 12
Dunaújváros	9 5 2 2 14:7 12
5. MÁV DAC	9 5 2 2 16:11 12
6. Pénzügyőr	9 5 2 2 15:12 12
7. Bp. Spartacus	9 4 3 2 14:12 11
8. Kecskemét	9 3 4 2 11:11 10
9. Dorog	9 3 3 3 9:8 9
10. DVSC	9 3 3 3 7:9 9
11. Békéscsaba	9 2 4 3 13:14 8
12. Eger	9 2 2 5 9:11 6
13. Oroszlány	9 2 2 5 10:17 6
14. Volán SC	9 2 2 5 9:19 6
15. MVSC	9 1 3 5 7:14 5
16. Várpalota	9 1 3 5 7:17 5
17. BKV Előre	9 1 3 5 10:21 5
18. Szekezsárd	9 1 3 5 10:21 5

NB II

Keleti csoport

Debreceni EAC—Cegléd	1:1
MGM Debr.—III. k. TTVE	1:0
V. Láng—Gyula	2:0
KISTEXT—B.-csabai VTSK	2:0
Szoln. MÁV—Szegedi D.	0:0
Kiskunhalas—Szallitók	1:0
H.-bőszörmény—Budafok	1:0
Bp. Építők—Szegedi VSE	2:0

1. MGM Debr.	8 6 1 1 12:3 13
2. SZVSE	8 6 1 1 12:4 13
3. Budafok	8 6 — 2 18:9 12
Sz. Dózsa	8 5 2 1 14:5 12
5. Szallitók	8 3 3 2 10:6 9
6. Bp. Építők	8 2 5 1 8:5 9
7. Láng	8 2 3 2 8:6 9
8. III. ker.	8 3 3 2 11:13 9
9. Kiskunhalas	8 3 1 4 11:13 7
10. Cegléd	8 1 4 3 12:15 6
11. KISTEXT	8 1 4 3 5:9 6
12. BVTSK	8 1 3 4 7:13 5
13. Sz. MÁV	8 1 3 4 4:11 5
14. Hajdúbösz.	8 1 3 4 5:13 5
15. DEAC	8 1 2 5 8:13 4
16. Gyula	8 — 4 4 7:14 4

Nyugati csoport

K. Rákóczi—Győri Elektr.	1:1
Pécsi Ércb.—KOMÉP	1:0
Körmend—Pápa	3:1
Füzfő—Pécsi VSK	2:3
Olajbányász—Savaria	3:0
Zalaeg. D.—Pécsi Bányász	0:3
Szfv. MÁV—Táncsics SE	1:1
Győri D.—Bakony Vegyész	4:1

1. Győri D.	8 6 1 1 18:6 13
2. Olajbányász	8 5 2 1 15:5 12
3. PVSK	8 4 4 — 11:4 12
4. Füzfő	8 5 1 2 10:13 11
5. Szfv. MÁV	8 5 1 2 13:9 11
6. Pécsi Bányász	8 4 1 3 14:8 9
7. Táncsics SE	8 3 2 3 12:9 8
8. K. Rákóczi	8 3 2 3 16:14 8
9. Bakony Vegy.	8 3 2 3 9:11 8
10. Körmend	8 3 1 4 7:10 7
11. Savaria	8 2 2 4 4:11 6
12. Pécsi Ércb.	8 2 1 5 6:9 5
13. Győri Elektr.	8 1 3 4 8:14 5
14. Z. Dózsa	8 2 1 5 7:19 5
15. Pápa	8 1 2 5 7:16 4
KOMÉP	8 2 — 6 4:13 4

Északi csoport

KELTEX—Váci Híradás	2:3
V. Izzó—Leninváros	0:2
Kazincbarcika—Gyöngyös	4:3
Esztergom—Nagybátony	3:1
Kisterenyé—S.-újhely	1:0
Kossuth KFSE—Törekvés	4:2
Rudabánya—Ózd	4:2
Nyíregyháza—BVSC	2:1

1. Vác	8 6 2 — 15:7 14
2. BVSC	8 4 2 2 19:10 12
3. KKFSE	8 5 — 3 12:9 10
4. Rudabánya	8 4 2 2 14:12 10
5. Leninváros	8 3 3 2 9:6 9
6. S.-újhely	8 4 1 3 8:7 9
7. Ózd	8 3 3 2 11:11 9
8. Gyöngyös	8 3 2 3 13:11 8
9. Kisterenyé	8 4 — 4 13:12 8
10. Nyíregyháza	8 3 1 4 15:15 7
11. Nagybátony	8 2 3 3 10:11 7
12. Törekvés	8 2 2 4 7:13 6
13. Esztergom	8 1 4 3 9:16 6
14. Kazincbarc.	8 2 2 4 8:15 6
15. Izzó	8 2 1 5 8:12 5
16. KELTEX	8 1 2 5 11:15 4

Old boy mérkőzés Londonban

Londonban Anglia—Európa öregfiú-válogatott mérkőzést rendeznek. A találkozóra öt korábbi magyar válogatott játékos is meghívót kapott: Grosics, Mátrai, Mészöly, Novák és Sípos. A külföldiek között szerepel Puskás, Kocsis, Seeler, Suarez, Augusto, Coluna is. A szigetországi válogatottban Wright, Wilson, Greaves, Haynes, J. Charles, Matthews játszik többek között.

Színház Képzőművészet zene irodalom Film

Zrínyi-emléknapok Szigetváron

Szigetvár minden évben megemlékezik hős védőiről, a vár elesetének évfordulójáról. A város szeptember 10-én ünnepi díszet ölt, s feleleveníti Zrínyi Miklósnak, a vár védőjének és Zrínyinek, a költőnek a tetteit.

A szigetvári Zrínyi Miklós Múzeum kiállításai sem csupán a helyi ásatások rekvizitumait őrzik, hanem a török hódoltság korának igen sok fontos emlékét is. A Szigetvári Emlékkönyv példái — amelyet a várvédelem 400. évfordulójára adtak ki — olyan történettudományi munka, amely egész Közép-Európára kiterjedően világítja meg Szigetvár történetének hadtörténeti, társadalmi és gazdasági jelentőségét, illetve következményeit. A szigetvári tudományos emlékülések előadásai is e témakörrel foglalkoznak.

Az idén szoboravatás volt Szigetváron; a híres Kossuth-díjas faragóművész, Kapoli Antal mellsobrát leplezték le a városi könyvtár kertjében, iktatták be az egyszerű faragópasztorból népművésszé emelkedett mester életművét a város kultúrájának keretébe. Ezenkívül művészeti és várostörténeti kiállítást és neves zenekarokkal hangversenysorozatot rendeztek. Az ünnepi rendezvényeket színvonalas nemzetközi — magyar, jugoszláv, lengyel — sporttalálkozókkal egészítették ki.

Számozott kövek

A történelmi nevezetességű Nyomban a háború után leltárba foglalták mindazt, ami a palotából megmaradt. Így például a romjaiból összeszedett 500 követ a szakértők megszámozták, és igyekeznek régi helyükre visszaállítani, hogy a palota építőanyaga legalább részben eredeti legyen. Ennek megoldása természetesen igen bonyolult feladat. A várba egyébként most korszerű klímaberendezést is beépítenek, hogy így megóvhassák az értékes belső részeket. A klímaberendezés befogadására és működtetésére külön színtet hoznak létre a palota alagsorában.

A lengyel közvélemény érthető módon, igen nagy érdeklődést tanúsít az újjáépítés munkája iránt. A lakosság teljesen önkéntes adományaiból eddig 51 millió zloty folyt be a költségek fedezésére. Ezenkívül az 1971-ben létesült Újjáépítési Társadalmi Bizottsághoz az ország valamennyi vajdaságából több száz nagy értékű antik tárgyat juttattak el a várpalota belső berendezéséhez. A régi városi királyi vár újjáépítését a tervek szerint 1974. július 22-re, a Lengyel Népköztársaság nemzeti ünnepére fejezik be.

Egy pesti bérház monológja

Én vagyok a Kecskeméti utcai Hegyesház. Tudom, nem nagyon ismernek, nem szerepelek a műemlékgyűjteményekben, nem laktak itt híres írók, művészek. Talán többen ismernek így: Kecskeméti utca 1. Egyszerű pesti bérház vagyok, a belvárosban, az Egyetem tér mellett.

Naponta sok ezer ember siet el az ablakaim alatt. De vajon hányan ismerik közülük a történetemet?

1867-ben születtem. Pán József tervei alapján építettek fel. Pán remek építész volt, a budai klasszicisták romantikus utóda. Ő alkotta az azóta már sajnos lebontott budai Karácsonyi palotát is. Tizenegy évvel később, a kiegyezés évében születtem legemlékezetesebb műveim: a Griff-Pannónia szálló és én, a Kecskeméti utcai Hegyesház.

Fiatalkoromban még egészen másként nézett ki ez a városrész. Mint tudják, az akkori belvárost bástyafal vette körül. A Kálvin tér felőli oldalamtól nem messze nyílt a Kecskeméti kapu. Kilencéves koromig üres telek volt a szomszédomban, ekkor épült ide nagyságos Agorasz-tó Miklós királyi táblabíró lakóháza, amelyet Steindl Imre tervezett. Azóta is mellettem áll ez a ház, velem együtt öregedett.

Az én első gazdám Hegyesház volt. Háromemeletesnek építettek, romantikus díszű, cirádás ablakokkal, öntöttvas rácsos erkélyekkel, remekbe faragott ajtókkal. Tekerő csigalépcsőmnek és a felette épített üvegteretnek még a Károlyi palotából is csodájára jártak.

Fénykorom az 1900-as évek elejére esik. Ekkor dr. Meissels Vilmos, a Hungaria-szálló főorvosa vette meg. A csigalépcsőimre vörös kőkuszonyeg került, a lépcsőház díszes oroszlánfejű aranyrojtos kapuzatát díszítették. Meisselsné télen mindig a margitszigeti Nagyszállóba költözött, mert képtelen volt felfűteni a hatalmas termeket. Ha otthon volt, esténként, miközben

tollas kalapját igazgatta a tükör előtt, már előállt a hintója. Leggyakrabban az Operába járt. A harmadik emeletet Halmy Béla fényképész laktá. Amikor Schaffer János úri szabó is ideköltözött, az első emelet a főváros előkelőségeinek találkozóhelye lett.

Ami régi lakóimat illeti, jól emlékszem még dr. Ambros Tibor volt kormányfőtanácsosra is, akit — mint később kiderült — angolbarát magartásáért a németek kerestek. Neki sikerült elrejtőznie, de feleségét innen cipelte el a Gestapó. A világháború engem is nagyon megviselt. Tizenhét bombabatalálatot kaptam, súlyosn megrongálódtam. De ami a háború után történt, sok mindenért kárpótolt.

1945 után már nemcsak egy vagy két, hanem tíz családnak adtam fedelelt. Igaz szerényebb körülmények között mint Meisselséknek, mert a régi pompára már csak lépcsőházi csupasz oroszlánfejű emléket tettem. Kívülről is csak alig-alig tataroztak. Mivel senki nem jön szívesen lakni elhanyagolt házba, gyakran cserélődtek a lakói; aki csak tehette szebb, modernebb lakásba költözött. Csak egy lakóm van, aki már negyven éve hűséges hozzám.

De most tőle is búcsúznom kell. Jövőre lebontanak. Százöt éves is elmúltam már, megszolgáltam az időmet. Megöregedtem, elfáradtam. Reggelenként ha elrobog egy busz az utcán, remegnek a falaim. Lebontják a szomszédomat is. Ő még a századik évét sem érthette meg, s máris eljárt felette az idő. Kell a hely a metrónak, a sokasodó gépjárműveknek, az új modern házaknak. Hiába, mi már nem illünk ebbe a rohanó világba. De azért örülünk, hogy megismerhettük azokat az embereket is, akik egy jobb, igazságosabb rendszerben élhetnek, mint amit mi háromnegyed századig szolgáltunk.

A. A.

Ki mindenki sűg a tudós „különlegesnek”

— Bátor marad-e szarv nélkül a bika?

— Mennyi papírt fogyaszt évente Magyarországon az adminisztráció?

— Milyen a légnyomás a Klauzál tér 5. számú ház első emeletének magasságában?

— Mekkora súlyú függőt bír el a fülcimpa?...

KÉRDEZ A TUDAKOZÓ

Mindez csak ízelítő a sok ezer kérdés közül, amit naponta kap a különleges tudakozó. Persze, a „különleges” se mindentudó: száz kérdés közül átlagosan csak 65-re tudnak felelni, harminc kérdeztek az érintett szervekhez és intézményekhez irányítanak választ, a többi pedig olyan képtelenség, amire nem lehet válaszolni. Azonban a 65 százalékos teljesítményre is nagyon alaposan fel kell készülniük. És ilyenkor a tudakozó kérdez. Kit?

— Nem vagyunk nyomozóiroda — tájékoztat a hivatalvezető —, nem tartjuk nyilván például azt, hogy a művészek közt kiknek mennyi a jövedelme. — Csak olyan témákból „készülünk”, ami egy adott időszakban, vagy huzamosan, sok embert érdekelhet. Rendszeresen kapcsolatban állunk a Meteorológiai Intézettel, az MTI-vel, az OTP-vel, a Rádióval, a Nyelvtudományi Intézet tájékoztató szolgálatával, és sok más hivatalos szervvel, gyakran fordulunk felvilágosításért az MTSH-hez, a Magyar Labdarúgó Szövetséghez, a Szabó Ervin Könyvtárhoz, s különféle tudományos intézetekhez.

AZ ARANYÉREM

A segédkönyvek: minden valamirevaló lexikon, enciklopédia, szótár és ismeretterjesztő kiadvány megtalálható a mindent tudóknál. A különleges igények kielégítésére viszont ötven kézzel írt könyvbe és 12 000 kartotékon gyűjtik a legfrissebb érdekességeket, különlegességeket, a kulturális, tudományos és sportesemények adatait. Külön könyvet vezetnek például az úrhajózásról és szakkifejezéseiről. Elkészült már a füzet a müncheni olimpiáról is, valamennyi sportoló életrajzával, a lezajlott összes sporteseményekkel, az eredményvizsgáló műszerek és eredményközlő berendezések leírásával. Ennek egyik oldala már valósággal elrongyolódott, annyiszor kellett fellapozni. — Mennyibe került egy olimpiai aranyérem? — 72 nyugatnémet

márkába. Miből van? — 725-ös finomságú ezüsből, amelyet 6 gramm arannyal vontak be.

Külön könyvben gyűjtik az idézeteket, aranymondásokat, vastag füzetbe jegyzik a világ összes értekezleteit, kongresszusait, és kötetre való gyűlt össze a „leg”-ekből is. Néhány a legfrissebb bejegyzések közül: a világ legnagyobb mesterséges szigetét idén kezdték el építeni, a jövő évben készül el Kuwait partjainál. A világ legkisebb tengeralattjárója címet egy japán gyártmány érdemelte ki; csupán két kistermetű utas fér el benne. A világ legdrágább sakktablója jelenleg Angliában van. Színaranyból készült.

VÁLASZ: NEM!

Egy hónappal ezelőtt valaki azt kérdezte, ki és mikor találta fel a harisnyakötő gépet. Akkor még nem tudtak erre a kérdésre válaszolni, most már azonban igen; az angol William Lee, 1589-ben. A feltaláló egyébként anglikán pap volt, aki azért ötlötte ki a gépet, mert hölgyismerőse, akire járt, örökké harisnyát kötött, és így nem tudott vele elég odaadón foglalkozni.

Ottjártunkkor éppen azt kérdezték:

— Lehet-e már most telefonbrosztót előjegyezni 1973. január 1-én délután 4 órára?

A válasz: — Nem.

GYÖRE IMRE:

Ne a kenyérről szóljatok...

Ne a kenyérről szóljatok, de arról, aki megrostálja a magot s a földbe külteti.

Ne a vasról beszéljete, de arról, aki hason küszik az értelep mélyén, és arról, ki az anyagból a vasat olvasztja ki.

Ne a szabadságról beszéljete, de arról, aki a vasat, kenyecret s a tudást összegyűrja, hogy szabadságát, minden nap újra, maga teremtsen meg!

Tünődések az erkélyen

Könyökölök az erkély korlátján, a nap idecsútt. Az égen Feriegy fölé ereszkedik egy hatalmas repülőgép. Lent a homokozóban, és a környező padokon megindult az élet... A kicsik várat építenek a homokban, a nagyobbacska lányok babakocsi fölé hajolva „anyáskodnak”, a fiúk a sima úton száguldoznak a kerékpárokkal.

Tíz éve élünk itt. Gyerek akkor még alig akadt. Fialat házások jöttek a kis szövetkezeti lakótelepre. Azóta a picik már kamaszodnak, a homokozóba új, tétova lábak lépnek. A színes rollerek új gazdára várnak a pincékben. Néhány apuka az autót mossa, az anyukák — mit tehetünk, belátunk egymáshoz — a gáz-tűzhely mellett állnak, vagy vasalnak, néha-néha ők is könyökölnek az ablakon. Észrevétlenül csúszok vissza gondolataimban a saját gyerekkoromba. Nincs nosztalgiam, miért is lenne, hasznatlan dolog, megtagadni sem tudom — volt. Csak kicsit más, mint most a többségé. Akkor mi voltunk többen. Így hát csak két lányt irigylem az osztályban: az egyik P. Magda, aki harapta a vérbélű narancsot, s kövér fehér állán mint vér csurgott a leve. A másik H. Nusi, aki harisnyatartót viselt. Amikor felállt felelni, irigylem feszes harisnyáját. A tanúlással nálam sem volt baj...

Bátyám — mint akkor annyian mások — a villamos útközjén utazott. „Te hülye — mondtam egyszer —, nem halottad, hogy a peronon állva ingyen lehet utazni?” Szegény elhitte — mert én is elhittem —, de a kalauz büntetésül elvette a sapkáját. Egymás kezét szorongatva sírtunk. Főként én. A sapkát visszakaptuk. Otthon megúztuk a verést. Főként ő.

Törleszteni akart volna? Rászédett, menjünk el a moziba; ha a szünetben cukrot meg vizet árulunk — a büfés megbizásából — megnézhetjük a Stan és Pant. Irtó klassz, röhgős film. Mentem. A cukor alig fogyott, a víz még kevésbé. Ketten, három előadás alatt 12 fillért kerestünk. Tartva a következményektől — nevetni sem tudtam. Mire megkaptuk a „bérünket”, tizenegy felé járt. Este. Félünk. A sötétől másodsorban, apánktól elsősorban. Hétre mindig otthon kellett lennünk! Most mi lesz? — kérdeztük egymást bátorítva, s közben azon

LEGYESKEDÉS

— Sok a légy a lakásban... (Folyt. a vízs. 1. függ. 37. és 13. számú sorokban.)

Vízszintes: 13. Repülőgépek tárolóhelye. 14. Tűzkar érte. 15. Egy Rossini-vigopera címszereplője. 16. Ama helyről. 17. Újságokban előforduló rövidítés. 19. Régesregi előd. 20. Rítka. 21. Túl lesz a gyermekkoron. 22. Teához való. 24. Tibeti állat. 25. Vonattípus. 26. Katalin egyik beceneve. 27. Odavissza: arral. 28. Akit könnyű „ájtteni”. 29. Ellenőrző szemlét tart. 31. Vésővel dolgozik. 33. A tokiói aranyérmes női törvívócsapat tagja volt. 37. Fogak okozta seb. 38. Férfinév. 39. Tusa egyenmű. 41. Rítka férfinév. 43. Szavakkal csatlázi. 44. Ideszállt. 45. Hűz. 46. Begyógyul. 48. Női név. 49. Mássalhangzó, kiejtve. 51. Gram-molekulasúly. 52. Szer. 53. A szövőiparban használatos eszköz. 55. Majomfajta. 56. Nátrium és kálium vegyjele. 58. Szarvasféle. 59. Olasz származású felfedező (1450—1498). 60. Kamerun fővárosa. 63. Lillás-rózsaszín virágú, ősi virágzásakor levételén növény. Függőleges: 1. Itt óvatossan kell vezetni. 2. Szomjazom. 3. Kilitásba helyez. 4. Az első magyar nyelvű hírlap. A Magyar Hírmondó szerkesztője volt (Mátyás). 5. T. R. 6. Egy népdal-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13						14					15	
16						17					18	19
20					21					22	23	
24					25					26		
27					28					29		30
					31					32	33	
					34					35	36	
37										38		39
41										42	43	
45										46	47	48
49										50	51	52
										53	54	55
56	57									58	59	
60										62	63	64

szüveg első mondatában háromszor is előforduló szó. 7. Úgyneki. 8. Csupa. 9. Sportklub. 10. I. T. 11. Szolmizációs hang. 12. Izmos. 17. Sebet ejt rajta. 18. Megháttrál. 21. Irányomba. 22. Népserű komikusunk. 23. Kifelé mozg. 25. A savó színére emlékeztető. 26. Lemorzolódik. 28. Az ember a munkahelyére minden nap... 30. Nyilván álmatlan éjszakája volt. 31. Angol költő (1780—1824). 32. Meddig? 34. Kapálni kellene. 35. A regénynél rövidebb prózai mű. 36. Szálloda. 40. Kiskereskedő. 42. A rádió vagy a tévé munkatársa. 44. Szerpe a Hamletben. 47. Kérdőszócska. 48. Csüsteljesítő. 50. Korona — mint csehszlovák pénz. 52. Utasfülke. 54. A tekintetes szó rövidült néhol ezé. 55. Maros menti város. 57. Végtag. 59. Utca, házszám stb. 61. Azonos magánhangzók. 62. A vízsz. 49-ben már előfordult. 63. Kilométer. 64. Római kilencszáz. Beküldési határidő: 1972. október 28.

